

Salon kaupunki

Vapaa-ajan lautakunta

**Vuoden 2024 talousarvioehdotus
Henkilöstösuunnitelma 2024-2027
Investointisuunnitelma 2024-2028**

Sisällysluettelo

1.	Henkilöstösuunnitelma 2024–2027	3
1.1	Uudet virat ja työsuhteet 2024-2027	3
1.2	Määräaikaiset toimet ja työsuhteet 2024-2027.....	3
2.	Henkilöstösuunnitelman perustelut 2024–2027	4
2.1	Uudet virat ja työsuhteet 2024–2027.....	4
2.2	Määräaikaiset toimet ja työsuhteet 2024–2027	6
3.	Sivistyspalveluiden toimintastrategia 2024-2027	9
4.	Vapaa-aikapalvelut	9
5.	Kulttuuripalvelut.....	11
5.1	Yleiset kulttuuripalvelut.....	11
5.2	Museopalvelut.....	12
6.	Kirjastopalvelut.....	14
7.	Liikuntapalvelut.....	16
8.	Kansalaisopisto	17
9.	Vapaa-ajan lautakunta	20
9.1	Tuloslaskelma, ulkoinen	20
9.2	Tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen.....	21
10.	Investointisuunnitelma 2024-2028	22
11.	Investointisuunnitelman 2024-2028 perustelut	25
12.	Liitteet	31
12.1	Toimintatietokortit	31

1. Henkilöstösuunnitelma 2024–2027

1.1 Uudet virat ja työsuhteet 2024-2027

Palvelualue	Kustannuspaikka	Tehtäväkohtainen palkka	Palkka lisi- neen/v					Kaikki henkilöstökulut/vuosi				Lak- kautet tavan tilalle	
				HKE 2024	2025	2026	2027	TA 2024	2025	2026	2027		
Vapaa-ajan palvelut													
4011 Kulttuuripalvelujen hallinto		kulttuuripäällikkö	4 498,08	63 693	1	0	0	0	84 296	84 296	84 296	84 296	
4022 Salon historiallinen museo		museoassistentti, elektronii- kamuseo	2 269,13	32 131	1	0	0	0	42 525	42 525	42 525	42 525	
4022 Salon historiallinen museo		museomestari	2 560,48	36 256	0	1	0	0	0	47 985	47 985	47 985	
4021 Taidemuseo		tuotantoassistentti, veturitali	2 570,00	36 391	0	1	0	0	0	48 163	48 163	48 163	
4120 Kirjastopalvelut		kirjastonhoitaja	2 685,93	38 033	0	1	0	0	0	50 336	50 336	50 336	
Vapaa-ajanpalvelut yhteensä			206 504	2	3	0	0	0	126 821	273 305	273 305	273 305	

1.2 Määräaikaiset toimet ja työsuhteet 2024-2027

Palvelualue	Kustannuspaikka	Tehtäväkohtainen palkka	Palkka, lisi- neen/v					Kaikki henkilöstökulut/vuosi				Hy- väk- sytty aiem- min	
				HKE 2024	2025	2026	2027	TA 2024	2025	2026	2027		
Vapaa-ajan palvelut													
Museopalvelut													
4022 Salon historiallinen museo		museoassistentti, 5kk	2 269,13	13 388	2	0	0	0	33 431	0	0	0	
4022 Salon historiallinen museo		museomestari (perintövarois- ta)	2 560,48	36 256	1	0	0	0	45 268	0	0	0	
Liikuntapalvelut													
4513 Liikuntatoiminta		luontoliikuntamestari (perin- tövaroista)	3 380,69	47 871	1	1	0	0	59 770	59 770	0	0	
4513 Liikuntatoiminta		Tuntiohjaajat ja avustajat		40 270	1	0	0	0	50 280	0	0	0	
4514 Ulkoliikuntapaikat		Luistelukenttien valvojat		9 650	1	0	0	0	12 049	0	0	0	
Kansalaisopisto													
4601 Kansalaisopisto		Tuntiopettajat		356 380	1	0	0	0	444 964	0	0	0	
4610 Maahanmuuttajakoulutus		Tuntiopettajat		123 920	1	0	0	0	154 722	0	0	0	
Vapaa-ajanpalvelut yhteensä			627 735	8	1	0	0	0	800 484	59 770	0	0	

2. Henkilöstösuunnitelman perustelut 2024–2027

2.1 Uudet virat ja työsuhteet 2024–2027

Vapaa-ajan palvelut

4011 kulttuuripalvelujen hallinto

v. 2024 (1kpl) kulttuuripäällikkö

Kulttuuripäällikkö johtaa kaupungin kulttuuripalveluita ja niiden kehittämistä osana vapaa-aikapalveluja. Kulttuuripäällikkö johtaa kulttuuri-, museo- sekä kirjastopalveluiden toimintaa ja kehittämistä sekä päällikön substanssiosaaminen tukee strategisten tavoitteiden linjaamista sekä valittujen tavoitteiden operatiivista toteutusta. Kulttuuripäällikön virka tukee Salon strategisia tavoitteita profiloitua kulttuurikaupunkina. Virka liittyy osana valtuustossa 12.6.2023 hyväksytyyn organisaatiomuutokseen.

4022 Salon historiallinen museo

v. 2024 (1kpl) museoassistentti, elektroniikkamuseo

Salon elektroniikkamuseo on tuotantohistoriallinen kulutuselektroniikan tallentamiseen ja käyttäjäsuhteen esittämiseen keskittynyt museo, joka sijaitsee Saloran radio- ja tv-tehtaan entisissä tiloissa. Salon elektroniikkamuseo on osa Salon historiallista museota ja se on avoinna ympärivuotisesti. Salon historiallinen museo on valtionosuutta saava museo. Elektroniikkamuseota hoitaa nykyisellään yksi amanuenssi ja sen aukiolo hoidetaan kokonaan työllistettyjen voimin. Museo on avoinna 170-180 päivää vuodessa, kesäaikaan viitenä päivänä viikossa ja talvikaudella (2/3 vuodesta) kolmena päivänä viikossa. Yleisöpalvelun ja kokoelmatyön hoitaminen työllistettyjen voimin sitoo museon amanuenssin työajan kokonaan henkilöstön ohjaamiseen. Tämän vuoksi museota ei ole lainkaan mahdollista strategisesti kehittää tai markkinoida, eikä uusien näyttelysisältöjen tai tapahtumien järjestäminen onnistu. Amanuenssin työkuorma ja työnkuva on nykyisellään kohtuuton ja johtaa uupumiseen. Työssä ei nykyresurssein ole mahdollista onnistua. Väljempi työnkuva ei vähäisen resursoinnin vuoksi ole myöskään mahdollista, koska työtä ei pysty delegoimaan kenellekään ja työtehtävät ovat museotyön kannalta oleellisia. Mikäli puolestaan sopivia työllistettyjä auki pitoon ei saada, on museo suljettava yleisöltä. Se taas johtaa valtionosuuden (2 htv, vuosivaikutus 61 317,25 euroa) menettämiseen, sillä valtionosuuden myöntö on sidottu museon ympärivuotiseen avoinna pitoon.

Uusi museoassistentti työskentelee yleisötyötehtävissä, vastaa museon auki pidosta ja museokaupasta, asiakaspalvelu- ja opastustehtävistä sekä tuottaa tapahtumia ja muuta yleisötyön ohjelmaa yhdessä amanuenssin kanssa. Hän myös ohjaa mahdollisesti museon auki pidossa avustavia työllistettyjä, jolloin amanuenssin työaika vapautuu museosisältöjen tekemiseen, kuten kokoelmatyöhön ja näyttelysisällön kehittämiseen. Museoassistentti viestii ja markkinoi museota ja avustaa myös teknisesti näyttelyiden rakentamisessa ja huoltamisessa.

Museoammattillisen työn lisääminen museossa mahdollistaa palvelun kehittämisen, tukee koko museopalveluiden henkilöstösuunnittelua, työkiertoa ja sijaistamista sekä mahdollistaa asiakasmäärän kasvattamisen. Samalla elektroniikkamuseo saadaan pidettyä vakiintuneesti avoinna ja Salon historiallinen museo säilyttää valtionosuutensa, jota se ilman elektroniikkamuseon ympärivuotista aukipitoa ei saa.

Museoammattillista asiakaspalvelua ei pysty ostamaan. Mikäli palveluostona ostetaan pelkkää myyntityötä (lipunmyynti ja muut tuotteet), ei ostopalvelusta saada mitään apua museotyön kehittämiseen tai tapahtumatuotantoihin.

v. 2025 (1kpl) museomestari

Salon historiallisella museolla on yhdeksän historiallista, osin rakennusperintö- tai kaavasuojehtua museokohdetta. Näiden lisäksi museo hallinnoi näyttelyiden ja kokoelmien osalta 21 rakennusta sekä kuutta varastotilaa muissa rakennuksissa. Esineistöä on noin 50.000 objektia, valokuvia 17.000 kappaletta ja kirjoja 8.800. Työtä ohjaavat Museolaki

(314/2019) sekä laki Rakennusperinnön suojelemisesta (4.6.2010/498). Kokonaisuutta hoitaa kolme henkilöä, joista yhden amanuenssin vastuulla on elektroniikkamuseon hoito. Museon intendentti ja kokoelma-amanuenssi eivät kahdestaan pysty hallitsemaan suureen rakennusmäärään ja kokoelmiin kohdistuvaa työtä, teknistä osaamista vaativat tehtävät eivät kuulu heidän työnkuviinsa, eikä heillä ole niihin vaadittavaa koulutusta. Museomestarin työpanoksella voidaan turvata paremmin esineistön säilymistä ja valvoa museokiinteistöjen sekä varastojen kuntoa. Henkilöstöväjeara ja tilojen huonosta kunnon johtuen kokoelmaesineistöä on tuhoutunut ja tuhoutuu.

Museomestari vastaa museokohteiden ja esinevarastojen olosuhdevalvonnasta, tekee pieniä ylläpitokorjauksia ja muita teknistä osaamista vaativia tehtäviä, vastaa näyttelyrakentamisen tekniikasta ja osallistuu museoesineiden siirtämiseen, käsittelyyn sekä puhdistukseen. Historiallisen museon museomestari myös avustaa taidemuseota näyttelyn ripustusajana sekä teoskuljetuksissa. Museomestarin työ on vaativa ammatillinen erikoisala, jota ei Salossa pysty palveluna ostamaan.

4021 Taidemuseo

v.2025 (1kpl) tuotantoassistentti

Taidemuseo Veturitalli on yksi Salon tärkeimmistä matkailukohteista, sen brändi ja toiminta ovat Suomessa korkealle arvostetut ja media-arvo merkittävä (v. 2022 printtimediassa arvo 726.805 euroa, sosiaalista mediaa ei tällä hetkellä pystytä mittaamaan). Veturitalli tuottaa vuodessa kolme päätilanäyttelyä ja kolme gallerianäyttelyä. Näyttelytuotannot valmistetaan pääosin omana työnä ja osin yhteistyökumppaneiden kanssa. Museon brändiä tukevat näyttelysisällöt suunnitellaan museon sisällä ja niistä vastaavat museon-johtaja sekä intendentti. Muita näyttelysisältöä tekeviä museossa ei ole. Intendentin työhön kuuluu näyttelyiden lisäksi museon markkinointi ja viestintä sekä kokoelmatyö. Museonjohtaja ei käytännössä pysty enää tuottamaan museosisältöjä tai hoitamaan kokoelmaa, koska hän vastaa sekä taidemuseon että historiallisen museon hallinnosta. Intendentin työkuorma on kohtuuton sekä näyttelyiden tuottamisen että kokoelmatyön jäädessä yksin hänen harteilleen.

Esimerkki nykyresursoinnin vaikutuksesta kokoelmatyöhön saatiin, kun Varhan kiinteistöihin sijoitetun taiteen kokoelmainventaarin yhteydessä havaittiin keväällä 2023, että teoksista on kokoelmatietokannan mukaan kateissa 13 prosenttia. Koska kokoelmatyötä ei ole koskaan pystytty käytännössä hoitamaan ajantasaisesti, näyttelytuotannon viedessä intendentin työajan, voidaan sama prosentuaalinen hävikki yleistää koskemaan koko kokoelmaa, jolloin kysymys on sadoista teoksista. Museon on siis erittäin vaikea huolehtia nykyresursseilla kaupungin taideomaisuudesta.

Noin puolet museopalveluiden työvoimasta on vaihtuvia työllistettyjä, tämä kuormittaa vakinaista henkilöstöä. Ilman työllistettyjä museot eivät pysty toimimaan nykyisellä palvelutasollaan. Taidemuseon tuotannot valmistuvat melko suurilla ylityömäärillä, jotka kuormittavat pientä henkilöstöä. Lounais-Suomen AVI kiinnitti tarkastuskäynnillään jo 2021 erityisesti huomiota museon niukkaan henkilöresursointiin. Myös henkilöstöpalvelut ja työsuojelu sekä työterveys ovat kiinnittäneet huomiota museon työkuormaan ja henkilöstön uupumiseen. Tukitoimet eivät riitä, kun henkilöresursointi on vajaata. Taidemuseon perustamisen (1998) jälkeen museosta on hävinnyt yksi kokonainen htv organisaatiomuutoksissa. Samaan aikaan museoprofessio ja työ on muuttunut voimakkaasti. Veturitallissa tehdyn työn laatu ja museolle luotu vahva brändi ovat käytännössä vuosien aikana perustuneet henkilöstön tekemään ylityöhön ja vapaaehtoiseen venymiseen. Tämä ei ole kestävä ratkaisu. Taidemuseon on nykyisellään erittäin vaikea säilyttää laadukas sisältötuotanto ja museon brändi.

Varsinaiseen näyttelysisältöön kohdistuvaa työtä on erittäin vaikea ostaa, museoalan sisältöosaajat eivät harjoita yritystoimintaa. Sen sijaan taidemuseo ostaa yleisötyöhön kohdistuvia pajaohjausta ja opastuspalveluita, konservointia sekä rakentamista ja teoskäsittelyä ripustusajanaan.

Tuotantoassistentti hoitaa jatkossa museon kokoelman ja näyttelyiden registroinnin (teoslainapyynnöt, sopimusten kirjaaminen, teoslogistiikka, tietokantojen hoito liikkuvien teosten osalta sekä tarvittavien konservointipalveluiden järjestely) ja näyttelyrakennuksen hankintojen ja resursoinnin koordinoinnin. Tuotantoassistentin palkkaamisen myötä intendentin työaikaa vapautuu nykyisestä sihteeritasoisesta työstä museon vakuutusten, sopimusten ja kokoelman hallinnointiin, taiteilijayhteistyöhön, suunniteltuun markkinointiin, verkostojen hoitamiseen sekä näyttelysisältöjen kirjoittamiseen. Intendentin työaika ei ny-

kyisellään riitä ammatillisesti hoidetun museon vaatimaan protokollaan. Taidemuseon tuotantoassistentti on ammatillinen työ, joka vaatii korkeakoulutusta ja museologian opintoja.

4120 Kirjastopalvelut

v.2025 (1kpl) kirjastonhoitaja

Tämä uusi perustettava tehtävä tarvitaan, jotta voimme turvata koulujen ja kirjaston välillä tehtävän kouluyhteistyön. Lukutaidon edistäminen ja lukuinnon herättäminen kuuluvat kirjaston tärkeimpiin tehtäviin. Lisääntyvä tiedon määrä ja digitalisoituminen asettavat lukutaidolle uudenlaisia vaatimuksia. Riittävän hyvä lukutaito on edellytys yhteiskunnassa pärjäämiseen, joten lukutaidon yhteiskunnallinen merkitys korostuu. Kansallisella tasolla suomalaisten lukutaito on huolestuttavasti heikentynyt 2000-luvulla. Kuilu erin-omaisesti ja huonosti lukevien välillä on merkittävä. Tämän epäkohdan poistamiseksi on tehtävä työtä niin valtakunnan kuin paikallisella tasolla. Salossa kirjastopalvelut tekevät lukutaidon edistämiseksi ja lukuinnon herättämiseksi yhteistyötä varhaiskasvatuksen, esiopetuksen sekä ala- ja yläkoulujen kanssa. Yhteistyön sisältö ja suuntaviivat on määritelty muun muassa Salon varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen oppilaille suunnatussa kulttuurikasvatussuunnitelma Nappulassa, jossa jokaiselle ikä- ja luokkatasolle on tarjolla säännöllisiä kulttuurikasvatussisältöjä. Siihen sisältyvä kirjaston osuus on kirjaston ja koulujen yhdessä laatima Koulun ja kirjaston yhteistyöohjelma, joka on laadittu yhdessä opettajien kanssa jo aiemmin ja joka on sittemmin sisällytetty osaksi kulttuurikasvatusohjelmää.

Kirjaston osuus kulttuurikasvatussuunnitelmasta on seuraava:

Varhaiskasvatus: satuhetket

Esikoulu: kirjastovierailu (pääkirjastossa Lukutoukan vetämä eskarikerros)

Alakoulu, 1. luokka: kirjastokortit ja perustietoa kirjastosta

Alakoulu, 2. luokka: kirjavinkkaus ja kirjastonkäytönopetus

Alakoulu, 4. luokka: kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetus

Alakoulu, 5. luokka: kirjavinkkaus

Yläkoulu, 7. luokka: tiedonhaun opetus

Yläkoulu, 8. luokka: kirjavinkkaus

Suunnitelmassa perustaso on velvoittava, maksuton ja kaikissa kaupungin esiopetus- ja perusopetusyksiköissä vuosittain samansisältöisenä toistuva minimitaso. Kirjastopalvelut ovat mukana toteuttamassa perustasoa yhdessä muiden palveluiden kanssa. Eri palveluiden toimijat ovat sitoutuneet toteuttamaan oman vastualueensa vuosittain osana omaa perustoimintaansa. Kulttuurikasvatussuunnitelman sisällön mukaiseen pedagogiseen työkentelyyn keskittyvälle kirjastonhoitajalle on Salon kirjastopalveluissa tarvetta. Nykyisillä, alimitoitetuilla henkilöstöresursseilla ei suoriuduta perustason edellyttämään minimitasoon, eikä myöskään kyetä palveluiden kehittämiseen, vaan lähinnä nykyisten palveluiden ylläpitämiseen.

Perustettavaa uutta tehtävää hoitava kirjastonhoitaja työskentelee ensisijaisesti Salon pääkirjastossa, mutta hän käy eri tilanteissa myös muissa kirjastoissa ja kouluilla sekä varhaiskasvatuksen yksiköissä. Tällä hetkellä kirjastopalveluiden eri yksiköissä tehtävän kouluyhteistyön määrä vaihtelee. Tämän uuden perustettavan tehtävän myötä on tavoitteena harmonisoida koko Salon alueella tehtävää kirjaston ja koulujen välillä tehtävää työtä ja siten mahdollistaa lapsille ja nuorille asuinpaikasta riippumatta yhtäläiset mahdollisuudet saada riittävän hyvät taidot lukemisessa, erilaisten aineistojen sisältöjen tuntemisessa ja tiedonhaussa.

2.2 Määräaikaiset toimet ja työsuhteet 2024–2027

Vapaa-ajan palvelut

4022 Salon historiallinen museo

v. 2024 (2 kpl) Museoassistentit Perniön ja Meritalon museot 5kk

Perniön museota on ennen sen korjausta ja uudistusta pidetty avoinna kolmannen sektorin yhteistyösopimuksella. Paikallismuseoiden aukipitoa koskevat yhteistyösopimukset kilpailutettiin keväällä 2020, eikä Perniön museota koskien saatu yhtään tarjousta. Tehdyn selvitystyön perusteella Perniön museota on jatkossa mahdollista pitää avoinna vain palkatulla työvoimalla. Meritalon museota on aiemmin pidetty avoinna kesäisin työllistettyjen ja kau-

pungin kesätyöläisten voimin. Kesäksi 2022 palkattiin ensimmäistä kertaa määräaikaiset, museoammattilliset työntekijät museoihin. Näin saatiin nostettua palvelun tasoa, järjestettyä tapahtumia ja kursseja sekä markkinoitua kohteita huomattavasti aiempaa paremmin. Kesän 2023 aukipito samalla tavalla on vahvistanut entisestään museoiden tunnettuutta ja asiakasmäärät ovat nousussa.

Museoiden aukioloajat ja kesän tapahtumat määritellään jo talvella ilman varmuutta, onko avoinna pitoon lainkaan henkilöresursseja. Museoiden aukipito täytyy olla varmalla pohjalta, muuten sisältöihin tehtävä työ menee hukkaan. Pätevää ja asiantuntevaa museotyön osaamista ei pysty ostopalveluna hankkimaan, museoalan sisältöosaajat eivät harjoita yritystoimintaa. Määräaikainen (5 kk) museoassistentti palkataan kesäkaudeksi, jolloin hän pitää museota avoinna, opastaa ryhmiä, laatii pedagogista materiaalia, osallistuu tapahtumien järjestämiseen, siistii museon sisätilat sekä huolehtii Meritalon museopuutarhan kevyistä hoitotoista. Museoassistentti organisoii ja opastaa myös kulttuurikasvatusohjelmaa Nappulan koululaisryhmät kohteissa touko- ja elo-syyskuun aikana. Näin Nappulaa varten ei tarvitse erikseen palkata oppaita Meritalon ja Perniön museoiden osalta.

v. 2024 (1kpl) museomestari

Salon historiallisella museolla on yhdeksän historiallista, osin rakennusperintö- tai kaavasuojeiltua museokohdetta. Näiden lisäksi museo hallinnoi näyttelyiden ja kokoelmien osalta 21 rakennusta sekä kuutta varastotilaa muissa rakennuksissa. Esineistöä on noin 50.000 objektia, valokuvia 17.000 kappaletta ja kirjoja 8.800. Työtä ohjaavat Museolaki (314/2019) sekä laki Rakennusperinnön suojelemisesta (4.6.2010/498). Kokonaisuutta hoitaa kolme henkilöä, joista yhden amanuenssin vastuulla on elektroniikkamuseon hoito. Museon intendentti ja kokoelma-amanuenssi eivät kahdestaan pysty hallitsemaan suureen rakennusmäärään ja kokoelmiin kohdistuvaa työtä, teknistä osaamista vaativat tehtävät eivät kuulu heidän työnkuviinsa, eikä heillä ole niihin vaadittavaa koulutusta. Museomestarin työpanoksella voidaan turvata paremmin esineistön säilymistä ja valvoa museokiinteistöjen sekä varastojen kuntoa. Henkilöstövajeesta ja tilojen huonosta kunnosta johtuen kokoelmaesineistöä on tuhoutunut ja tuhoutuu.

Museomestari vastaa museokohteiden ja esinevarastojen olosuhdevalvonnasta, tekee pieniä ylläpitokorjauksia ja muita teknistä osaamista vaativia tehtäviä, vastaa näyttelyrakentamisen tekniikasta ja osallistuu museoesineiden siirtämiseen, käsittelyyn sekä puhdistukseen. Historiallisen museon museomestari myös avustaa taidemuseota näyttelyn ripustusajana sekä teoskuljetuksissa. Museomestarin työ on vaativa ammatillinen erikoisala, jota ei Salossa pysty palveluna ostamaan.

Museomestarin rahoitus vuodelle 2024 tulee Salon kaupungille myönnettyistä, erillisesti haetuista perintövaroista.

Liikuntapalvelut

4513 Liikuntatoiminta

Luontoliikuntamestari 2024-2025

Salon kaupungin luontoympäristön matkailulliset arvot ja hyödyntäminen on kirjattu kaupunkistrategian tavoitteisiin. Salon kaupungin luontoalueiden hoito-, huolto ja -kehittäminen on tällä hetkellä usean toimialan vastuulla ja hajautettu eri palvelualueiden vastuulle aiheuttaen paljon haasteita sekä käytön, markkinoinnin, huollon että hoidon osalta. Esitys luontoliikuntamahdollisuuksien kehittämisestä sekä luontoliikuntamestarin määräaikaisesta palkkaamisesta on perusteltua niin matkailun edistämisen, puistopalveluiden kuin liikuntapalveluidenkin näkökulmasta. Rahoitus tulee toteutettavaksi kokonaisuudessaan erillisistä Salon kaupungille myönnettävistä perintövaroista. Luontoliikuntamestarin työkenttään kuuluisi kaikki Salon kaupungin ns. julkiset luontoliikuntaa mahdollistavat kohteet kuten luontopolut, uimarannat, muinaispolut ja muut luontoreitit joiden suunnittelu, kehittäminen ja säännöllinen kunnostaminen tai huoltaminen edistäisivät Salon luontomatkailullisten tavoitteiden ja päämäärien saavuttamista.

Luontoliikuntamestarin rahoitus vuodelle 2024-2025 tulee Salon kaupungille myönnettyistä, erillisesti haetuista perintövaroista.

v. 2024 Tuntiohjaajat ja avustajat

Liikuntapalvelussa käytetään ohjatussa liikunnassa tuntiohjaajia ja avustajia kevät- ja syyskaudelle erityisesti iltaisin ja viikonloppuisin koko kaupungissa sekä kesäkaudella ui-

maopetuksessa. Tuntiohjaajina toimii liikunnanohjaajia, uimaopettajia, vauva- ja perheuhinohjaajia sekä avustajia. Vakinaisten liikunnanohjaajien ei ole mahdollista ohjata kaikkia ryhmiä (ryhmiä on n. 450 vuodessa). Määräaikaiset tuntiohjaajat ohjaavat keskimäärin 1-4 tuntia viikossa kurssikausien ajan. Tuntiohjaajien avulla liikuntapalveluissa on järjestetty vuosikymmenien ajan merkittävä osa ohjatusta liikunnasta.

4514 Ulkoliikuntapaikat

v. 2024 Luistelukenttien valvojat

Määräaikaiset kausityöntekijät ovat kaupungin reuna-alueilla sijaitsevien jääkenttien hoitajia. Hoitajat asuvat kenttien lähellä ja heidät palkataan luistelukauden ajaksi. Vakituiset työntekijät eivät voi iltaisin lukita koppeja ja sammuttaa valoja monilla eri kentillä, koska ulkoliikuntapaikkojen hoitotyöt tehdään pääsääntöisesti päivisin.

4601 kansalaisopisto

v. 2024 Tuntiopettajat

Noin kaksi kolmasosaa kansalaisopiston opetuksesta hoitavat määräaikaiset tuntiopettajat. Lukuvuodessa heitä on noin 140. Heidät palkataan määräaikaisesti, koska opiston toiminta on kausiluonteista ja kurssit ovat määräaikaisia. Kurssien kesto vaihtelee yhdestä kurssikerrasta koko lukuvuoden kurssiin. Kursseja toteutuu lukuvuodessa reilu 800 ja tunteja n. 20.000. Erilaisia kurssilajeja on noin 15 ja eri oppiaineita noin 60. Tämä laajuus ja jatkuva kurssitarjonnan uudistuminen edellyttävät suurta asiantuntijoiden joukkoa, jota voidaan myös uudistaa aina tarpeen mukaan.

4610 Maahanmuuttajakoulutus

v. 2024 tuntiopettajat ja projektisuunnittelija

Maahanmuuttajakoulutukseen sisältyvät aikuisten perusopetuksen alkuvaihe, maahanmuuttajien lukutaitokoulutus, omaehtoinen kotoutumiskoulutus, suomen kielen kurssit vapaana sivistystyönä sekä myyntikoulutukset. Nämä hoidetaan pääosin tuntiopettajien toimesta ja määräaikaisuuden perusteena on toiminnan kausiluonteisuus tai myyntikoulutuksessa sopimusten kesto. Kustannuksia katetaan AIPE:n ja UMAKO:n 100 prosentin valtionosuu-della sekä myyntikoulutuksen tuotoilla ja edellisenä vuonna alkaneen hankkeen projektisuunnittelijan palkka kokonaan OKM:n erityisavustuksella.

3. Sivistyspalveluiden toimintastrategia 2024-2027

- Lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen ja tukeminen
- Lasten ja nuorten tunteiden ja osallisuuden vahvistaminen
- Oppimisvajeen korjaaminen
- Henkilöstön veto- ja pitovoiman edistäminen
- Henkilöstön osaamisesta huolehtiminen

Sivistyspalveluiden toimialaan kuuluvat seuraavat palvelualueet: varhaiskasvatuspalvelut, perusopetus- ja nuorisopalvelut, lukiokoulutus ja musiikkiopisto sekä vapaa-aikapalvelut. Opetuslautakunnan alaisuudessa toimivat neljä edellä mainittua. Vapaa-aikapalvelut toimii vapaa-ajan lautakunnan alaisuudessa. Kansalaisopisto siirtyy vuoden 2024 alusta opetuslautakunnan alaisiin palveluihin.

Oppijoiden opintoja ja oppimisvajeen korjaamista edistetään tukiopetuksella, erityisopetuksella, tehostetulla ohjauksella sekä moniammatillisella kodin ja koulun yhteistyöllä. Opetuspalveluilla on käytössään hankerahoja kasvatukseen ja opetukseen, joita kohdennetaan oppimisvajeen paikkaamiseen ja lisäohjaukseen oppimisen tueksi.

Lasten ja nuorten kokema yksinäisyys ja pahoinvointi ovat kasvava haaste. Kaikilla kouluasteilla vahvistetaan yhteisöllisyyttä, turvallisuutta sekä hyvinvointia oppijoiden arjessa. Koulunuorisotyöntekijöiden ja yhteisöpedagogien tuella vahvistetaan lasten ja nuorten tunteiden ja vuorovaikutustaitoja.

Harrastamisen Suomen mallia jatketaan perusopetuksessa yhdessä nuorisopalvelujen kanssa. Oppilaiden osallisuutta vahvistetaan edelleen keräämällä heidän harrastustoiveita, joita suosituimpia toteutetaan.

Oppimisanalytiikkaa (=oppimisesta kerättyä tietoa) hyödynnetään ja tietoperusteista johtamista kehitetään, jotta oppimiseroja voidaan todentaa ja resursseja kohdentaa oppimiseröiden vähentämiseen ja toimenpiteisiin.

Varhaiskasvatuslain mukaista henkilöstörakenteen muutosta jatketaan rekrytoimalla varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja varhaiskasvatuksen lastenhoitajien sijaan. Henkilöstörakenteen muutos lisää palkkakustannuksia vuoteen 2030 asti.

UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen saavuttamiseksi kehitetään organisaation lapsioikeusosaamista, huomioidaan lasten hyvinvoinnin kannalta oikeat ratkaisut arjen palveluissa ja varmistetaan, että lasten osallisuus toteutuu toimintasuunnitelman toteutumisessa.

4. Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelut järjestää kaupungin kulttuuri-, kirjasto-, museo- ja liikuntapalveluja, joita ohjaa erityiset lait palveluiden tuottamisesta. Lait perustuvat sekä Suomen perustus- että kuntalakiin sekä alojen erityispuitelakeihin asukkaiden hyvinvoinnin edistämisestä. Salon kaupungin vapaa-aikapalvelut toteuttaa hyvinvointia ja kulttuurellisia perusarvoja edistäviä, aktiivista elämäntapaa ja yksilön terveyttä tukevia sekä osallistamiseen kannustavia palveluja.

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2024

Tavoitteet

Vapaa-ajan palveluiden keskeiset tavoitteet liittyvät yleisen hyvinvoinnin edistämisen lisäksi niiden kattavaan saatavuuteen sekä saavutettavuuteen vuonna 2024. Vapaa-ajanpalveluiden turvaaminen kaikille ja mahdollisuuksien mukaan kattavasti kaikenikäisille salolaisille on yksi hyvinvoinnin edistämisen keskeisiä tavoitteita palveluiden tuottamisessa. Tätä tavoitetta tuetaan jatkuvalla palveluiden kehittämällä, oikealla palveluiden kohdentamisella, palveluiden oikealla resurssoinnilla sekä kehittämällä palvelusaatavuutta esimerkiksi sähköisien palvelujärjestelmiä hyödyntämällä.

Vapaa-ajan palvelut, yhtenä Salon kaupungin elinvoimaa ja hyvinvointia edistävänä strategisena avaimena, edellyttää erityisesti palveluiden resurssitarpeen huomioimista; 1) kulttuurin yhteistoimintaedellytyksien vahvistamisessa, 2) museo- sekä kirjastopalveluiden ja luontoliikuntapalveluiden henkilöstön resurssoinneissa, 3) liikunnallisen elämäntavan "matalan kynnyksen" palveluiden kehitystyön edistämässä sekä 4) erityisosaamisen resurssoinneissa kulttuuriohjelman loppuunsaattamisessa että Urheilupuiston yleissuunnittelun toteutuksessa.

Kaupungin valtuuston edellyttämä kulttuuri- ja urheilutoimijoiden tarpeiden selvittäminen ja suunnitelman laatiminen vapaa-aikapalveluiden tilatarpeista aloitettiin vuonna 2023 ja niiden loppuun saattaminen toteutetaan vuoden 2024 aikana.

Strategisesti merkittävien Salon luontokohteiden hyödyntäminen, profiloituminen kulttuuri- ja liikuntakaupunkina sekä kaupunkikuvallisesti keskeisen Salon Urheilupuiston kehittämisen tavoitteet edellyttävät kokonaisvaltaista visiosuunnitelmaa sekä laajaa kansalaiskeskustelua ja vaikutusten arviointia erityisesti Urheilupuiston kohdalla. Myös Salon valmistuvan kulttuuriohjelmatyön "kärkiaiheiden" valmistelun loppuun saattaminen ja esittely kevään 2024 aikana toteuttaa strategisiin tavoitteisiin kirjattuja kulttuurikaupunkitavoitetta ja osallistavaa palveluiden kehittämistä, joiden laajuus edellyttää erityisosaamisen resurssointia.

Merkittävimmät riskit

Keskeiset riskit kohdistuvat muuttuneessa kaupunkiorganisaatiossa hyvinvointia, elinvoimaa ja viihtyvyyttä tukevien vapaa-ajanpalveluiden palvelukokonaisuuksien oikeaan ja riittävään resurssointiin.

Painopisteet

- Urheilupuiston yleissuunnitelmaavision poikkihallinnollinen toteuttaminen
- Kulttuuriohjelmatyön esittely
- Liikunnanohjauksen ja- neuvonnan verkostoyhteistyön toimintamallin uudistaminen
- Luontoliikuntapalveluiden kehittäminen
- Käynnistetään uusia matalan kynnyksen periaatteella tehtäviä kokeiluja ja osallistumismahdollisuuksia harrastaa ja kokea taidetta, kulttuuria ja liikuntaa sekä ryhmissä että itsenäisesti eri puolilla Saloa, erilaisissa tiloissa ja yhteyksissä, sisällä ja ulkona.
- Kansallisen e-kirjastohankkeen toteutus 2024

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Vapaa-aikalautakunnan alaisen vapaa-ajanpalveluiden toimintamenojen kasvu suhteessa vuoden 2023 menoihin koostuu pääsääntöisesti henkilöstöresurssiesityksistä (kulttuuripäällikkö, museoassistentti (eletroniikkamuseo) sekä 2 museopalveluiden määräaikaista kausityöntekijää) sekä käyttömenoihin sijoitetuista kuntosalien aerobisten laitteiden ja seniorikuntosalin laitehuollon sisältävistä leasinghankintaesityksistä.

Leasinghankintojen perusteena on kokonaistaloudellisesti ja palvelutuotannollisesti edullisin hankintatapa ja palveluiden käyttövarmuuden varmistaminen. Molemmat hankinnat tukevat omaehtoista terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Tuloslaskelma, ulkoinen

4001 Vapaa-aikapalvelut	TP 2022	MTA 2023	LTK 2024	Ero%
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-32 523	-36 790	-36 233	-1,5
Palkat ja palkkiot	-28 999	-30 702	-31 624	3,0
Henkilösivukulut	-3 524	-6 088	-4 609	-24,3
Eläkekulut	-2 921	-5 435	-3 889	-28,4
Muut henkilösivukulut	-603	-653	-720	10,3
Palvelujen ostot	-58 703	-36 530	-36 530	0,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-100	-100	0,0
Muut toimintakulut	-28	-25 000	-25 000	0,0
Toimintakulut	-91 254	-98 420	-97 863	-0,6
Toimintakate	-91 254	-98 420	-97 863	-0,6
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-91 254	-98 420	-97 863	-0,6

5. Kulttuuripalvelut

5.1 Yleiset kulttuuripalvelut

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2024

Tavoitteet

Yleiset kulttuuripalvelut edistää toiminnallaan kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatuutta ja monipuolista käyttöä, luo edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja luovan talouden kasvulle, edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista, tarjoaa mahdollisuuksia tavoitteelliselle taide- ja kulttuurikasvatukselle sekä edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä. Lisäksi yksikkö edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa, kulttuurista vuoro-vaikutusta ja kansainvälistä toimintaa. Toimintaa ohjaa kuntien kulttuuritoimintalaki (166/2019).

Merkittävimmät riskit

- Strategisten päämäärien ja kärkihankkeiden edistäminen ei toteudu puutteellisten rakkenteiden, resurssien niukkuuden ja asenneilmapiirin vuoksi.
- Kulttuurin ja taiteen vaikutuksia kaupunkikehitykseen, elinvoimaan ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen ei tunnisteta kaupunkiorganisaation sisällä.

Painopisteet

Toiminnalla vastataan kaupunkistrategian päämääriin, edistetään kärkihankkeita sekä strategiaa tukevia hankkeita ja ohjelmia.

- Salon kulttuuriohjelman valmiiksi saattaminen (elinvoimainen Salo)
- Kulttuurihyvinvointia edistävien palveluiden kehittäminen ja säännönmukaistaminen, Kulttuurikaveri-vapaaehtoistoiminnan käynnistäminen (hyvinvoiva Salo)
- Kokeilukulttuurin edistäminen uusilla rahoitus- ja toimintamalleilla (tapahtumien Salo)
- Lähikulttuuripalveluiden ja kiertuetoiminnan kehittäminen (elävät ja yhteisölliset kylät)
- Lastenkulttuuripalveluiden kehittäminen Lapsiystävällinen kunta -ohjelman tavoitteiden mukaisesti

Keskeiset toimintamenojen ja tulojen perustelut

Yleisissä kulttuuripalveluissa työskentelee kaksi kulttuurituottajaa, jotka kehittävät, toteuttavat ja koordinoivat palveluita yhteistyössä kaupungin eri toimialojen sekä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Kulttuurituottajat toimivat lisäksi asiantuntijoina paikallisissa ja alueellisissa, monialaisissa verkostoissa ja yhteistyöelimissä.

Avustuksiin ja palveluostoihin sidotut määrärahat kohdistuvat suoraan kuntalaisille ja kaupungissa vieraileville suunnattujen palveluiden sisällöntuotantoon, toteutukseen ja viestintään. Peruspalveluita ovat muun muassa kaupunkikulttuuria elävöittävät tapahtumat ja festivaalit, kaupunginosa- ja kylätoiminta, lapsille ja nuorille suunnattu tapahtuma- ja harrastustoiminta sekä kulttuurikasvatus, hyvinvointia edistävät palvelut yhteistyössä sotetoimijoiden kanssa ja paikallista identiteettiä ja omaleimaisuutta vahvistava yhteisöllinen kulttuuri- ja taidetoiminta.

Valtaosa toiminnasta on osallistujille ilmaista ja toteuttaa siten ihmisten kulttuuristen oikeuksien toteutumista matalan kynnyksen periaatteella. Palveluiden hiilijalanjälki on pieni ja ne edistävät kestävästä kehityksestä ja kulutuksesta. Tuloja muodostuu pääsymaksuista, joita peritään osasta tapahtumia.

5.2 Museopalvelut

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2024

Tavoitteet

Museopalvelujen toiminta-ajatus on edistää Salossa kuvataiteen ja kulttuuriperinnön säilymistä, kehittymistä ja esille saattamista. Valtionosuutta saavan museon työtä säätelevät Museolaki (314/2019) ja -asetus (2005/1192) ja sitä ohjaa Unescon alaisen kansainvälisen museoneuvoston ICOM:in antamat museotyön eettiset ohjeet. Salon museopalvelut tuottaa laadukasta museosisältöä matkailijoille ja Salon kaupungin asukkaille sekä toimii aktiivisena osana Suomen museokentän ammatillista verkostoa ja sisällöntuotantoa. Museopalveluiden tavoitteena on tehdä kuvataiteesta, historiasta ja kulttuuriperinnöstä helposti lähestyttävää ja ymmärrettävää. Samalla museopalvelut vahvistaa ihmisen identiteetin kasvua ja muotoutumista. Salon museopalvelut haluaa olla Salon kiinnostavimpien matkailukohteiden joukossa.

Merkittävimmät riskit

- Museoesineistön säilytysolosuhteet ovat puutteelliset, esineistöä tuhoutuu ja kulttuuriperintöä menetetään. Tilojen huono kunto ja esineistön hajallaan olo vaikeuttavat työtä merkittävästi.
- Hyvin niukoilla henkilöstöresursseilla toimittaessa taidemuseon laadukkaiden näyttelysisältöjen ja brändin säilyttäminen on vaikeaa: henkilöstö uupuu, poissaolot lisääntyvät ja museon avoinna pitäminen vaarantuu. Käytännössä aukipito on museonjohtajan ja intendentin tuottaman ohjelmiston varassa ja työaika sisällöntuotantoon on aivan liian niukalti.
- Elektroniikkamuseon toiminta on jatkuvasti vain yhden henkilön varassa ja aukipito tapahtuu pelkästään työllisyyspalveluiden mahdollistamalla määräaikaisilla henkilöillä.

Painopisteet

Museopalveluissa vuoden 2024 painopisteet museotyön eri muodoissa jakautuvat seuraavasti:

- Sisällöntuotanto: perustoiminnan ylläpitäminen esine- ja työterveysturvallisesti.
- Yleisötyö: uusien kumppanuuksien vakiinnuttaminen, poikkihallinnolliset, palvelua vahvistavat ja monipuolistavat käytännöt, kuten esimerkiksi vakiintunut kahvila Metkan toiminta sekä pop upit Veturitallissa ja kansalaisopiston kurssit museopalveluiden eri kohteissa

- Kokoelmien hallinnointi: Museoiden yhteisvarastohankkeen rakennussuunnittelun edistäminen ja OKM:n kulttuuritilojen investointiohjelmaan pääseminen, Varhan alueelle sijoitettujen taideteosten huolto- ja talletuskäytäntöjen edistäminen. Tehdaskadun kiertoliittymään sijoitettavan julkisen taideteoksen hankinnan valmistelua jatketaan, kun kiertoliittymän alueen toimintaympäristö on suunnittelun ja rakentamisen myötä selkiytynyt.
- Paikallismuseosuunnitelman ja elektroniikkamuseon kehityssuunnitelman edistäminen

Keskeiset toimintamenojen ja tulojen perustelut

Museoissa toimintavuonna 2024 Veturitallissa järjestetään kolme päätilanäyttelyä sekä kolme pienempää gallerianäyttelyä. Näyttelyiden ohessa Veturitallissa voidaan järjestää myös konsertteja tai muita tapahtumia näyttelyn sisällön niin salliessa. Julkisen taiteen huoltosuunnitelmaa edistetään ja Varhan kiinteistöihin sijoitetulle taiteelle laaditaan sopimukset. Sairaalanmäen rakennustöiden tieltä evakuoitujen teosten kunto- ja huoltokartointus sekä välivarastointi ja huoltotyöt työllistävät oman henkilökunnan lisäksi asiantuntijoita. Työtä ostetaan myös näyttelyiden tuotanto- ja rakennustehtävissä sekä yleisötyön opastuspalveluissa.

Historiallisessa museossa pääpaino on kehitys- ja kokoelmatyössä. Yhteisvarastohanketta anotaan valtion kulttuuritilojen perustamista ja korjaamista koskevien investointiavustusten ohjelmaan. Perniön asenäyttely tuotetaan investointivaroin ajan- ja lainmukaiseksi. Perniön ja Meritalon museoiden museoammattillisten kesäassistenttien avulla toteutetaan aktiivista yleisötyötä erilaisten tapahtumien muodossa. Elektroniikkamuseossa tapahtuneiden henkilöstömuutosten myötä arvioidaan ja laaditaan museon uusi toimintasuunnitelma.

Tuotot koostuvat pääosin taidemuseo Veturitallin lipunmyynnistä sekä museokaupan tuotoista. Museoiden saama valtionosuus (245.269 €) ei näy museoiden omassa talousarviossa. Tuottoja vähentää 2024 Veturitallin näyttelytilojen lattiankorjaus sekä taidevaraston siivous- ja järjestelytyö, joiden vuoksi museo on suljettuna syksyllä 2024 noin 6-8 viikon ajan.

Museopalveluissa työskentelee (2023) taidemuseossa intendentti, 2 museoassistenttia kassa- ja yleisötyötehtävissä ja museomestari sekä museosihteeri, joka hoitaa myös historiallisen museon ja osin koko kulttuurin toimistosihteerin työt. Salon historiallisessa museossa työskentelee intendentti ja kaksi amanuenssia. Määräaikaisia työllisyyspalvelun kautta saatavia, pääosin asiakaspalvelua hoitavia työntekijöitä on vaihtelevasti vuoden aikana, keskimäärin noin 5-7 yhtä aikaa. Kesäaikana Meritalon ja Perniön museoita hoitavat kaksi määräaikaista museoammattillisesti koulutettua museoassistenttia. Kokonaisuutta johtaa museonjohtaja.

Tuloslaskelma, ulkoinen

4004 Kulttuuripalvelut	TP 2022	MTA 2023	LTK 2024	Ero%
Toimintatuotot				
Myyntituotot	46 926	25 000	30 000	20,0
Tuet ja Avustukset	107 247	66 790	55 300	-17,2
Muut toimintatuotot	140 565	116 300	103 300	-11,2
Toimintatuotot	294 737	208 090	188 600	-9,4
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-797 354	-721 493	-871 206	20,8
Palkat ja palkkiot	-653 201	-569 118	-687 572	20,8
Henkilösivukulut	-144 153	-152 375	-183 634	20,5
Eläkekulut	-121 845	-134 578	-157 437	17,0
Muut henkilösivukulut	-22 308	-17 797	-26 197	47,2
Palvelujen ostot	-417 775	-489 260	-568 620	16,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-91 772	-104 870	-122 720	17,0

4004 Kulttuuripalvelut	TP 2022	MTA 2023	LTK 2024	Ero%
Avustukset	-160 250	-230 000	-260 000	13,0
Muut toimintakulut	-100 725	-136 020	-139 628	2,7
Toimintakulut	-1 567 876	-1 681 643	-1 962 174	16,7
Toimintakate	-1 273 139	-1 473 553	-1 773 574	20,4
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoituskulut	-1	0	0	
Rahoitustuotot ja -kulut	-1	0	0	
Vuosikate	-1 273 139	-1 473 553	-1 773 574	20,4
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-49 410	-104 660	-38 730	-63,0
Poistot ja arvonalentumiset	-49 410	-104 660	-38 730	-63,0
Tilikauden tulos	-1 322 550	-1 578 213	-1 812 304	14,8
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 322 550	-1 578 213	-1 812 304	14,8

6. Kirjastopalvelut

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2024

Tavoitteet

Kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen kuntalaisille (laki yleisistä kirjastoista 1492/2016). Kirjastopalveluiden tavoitteena on mahdollistaa kuntalaisille yhdenvertaiset mahdollisuudet sivistykseen ja kulttuuriin sekä edistää ajantasaisen tiedon saatavuutta ja käyttöä. Eri-ikäisten kuntalaisten lukuharrastuksen ja monipuolisen lukutaidon tukeminen on osa kirjaston toimintaa. Aktiivisella kokoelmanhoitotyöllä kirjastot kehittävät asiakkaiden mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen. Aktiivisen kansalaisuuden, demokratian ja sananvapauden edistämiseksi yleisillä kirjastoilla on merkittävä tehtävä. Salossa kirjastopalvelut ovat kuntalaisille helposti saavutettavissa. Osa lähikirjastoista toimii myös kaupungin palvelupisteinä. Ne mahdollistavat myös kaupungin muiden palveluiden tavoitettavuuden keskusta-alueen ulkopuolella.

Merkittävimmät riskit

- Yleinen kustannusten nousu (aineistot, leasingmaksut, erilaiset käyttömaksut, ALV:n korotus)
- Henkilöstön työkyvyn ylläpitäminen ja osaamisen tason turvaaminen. Ikääntyminen ja lisääntyvät sairauspoissaolot merkitsevät haastetta asiakaspalvelun turvaamiselle. Tiukan taloustilanteen vuoksi ei saada palkattua sijaisia
- Palveluiden haavoittuvuus (häiriöt kirjastossa käytettävissä käyttöjärjestelmissä, tietoverkoissa, sähkökatkot, ohjelmistojen ja laitteiden heikentynyt saatavuus kansallisten tai kansainvälisten konfliktien vuoksi)
- Kaluston ja kiinteistöjen lisääntyvät korjauskustannukset

Painopisteet

- Kansallisen e-kirjasto-hankkeen toteutuminen suunnitellusti vuonna 2024
- Lasten ja nuorten lukemisen edistäminen yhteistyössä koulujen kanssa. Myös toisen asteen opiskelijat otetaan huomioon kouluyhteistyön suunnittelussa.

- Eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ajantasaisia aineistoja tarjoamalla. Elektronisten aineistojen tarjonta tapahtuu Vaski-yhteistyön kautta. Digitalisoinnin lisäksi myös perinteisen painetun aineiston tarjonnasta pidetään huolta.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Kansallisen e-kirjasto-hankkeen toteutuminen lisää valtakunnallisestikin yleisten kirjastojen aineistomäärärahojen tarvetta. Tämä on huomioitu talousarvioesityksessä. E-kirjaston palvelut kattavat elektroniset kirjat, aikakausi- ja sanomalehdet sekä AV-aineistojen suoratoistopalvelut. E-kirjastopalveluihin panostaminen parantaa merkittäväällä tavalla palveluiden saavutettavuutta.

Palveluiden ostot sisältävät muun muassa IT-palvelut (tietoliikenneverkkojen käyttömaksut ja ohjelmistojen lisenssit). Kirjastopalveluiden tulot kertyvät asiakkaiden ottamista kopioista ja tulosteista sekä poistetun aineiston myynnistä, huomautusmaksuista ja noutamattomista varauksista, korvattavista aineistoista ja kaukolainamaksuista. Kirjastopalveluiden vakituisen henkilöstöön kuuluu tällä hetkellä 37 työntekijää. Heistä kahden esihenkilön ja toimistosihteerin lisäksi pääkirjastossa työskentelee 19, lähikirjastoissa 11 ja kirjastoautossa 3 henkilöä. Palveluiden tarjonnan turvaamiseksi ja kehittämiseksi henkilöstön määrään esitetään vuodelle 2025 yhden työntekijän (1 kirjastonhoitaja) lisäystä.

Tuloslaskelma, ulkoinen

4100 Kirjasto- ja tietopalvelut	TP 2022	MTA 2023	LTK 2024	Ero%
Toimintatuotot				
Myyntituotot	8 309	7 000	9 000	28,6
Maksutuotot	28 285	16 000	20 000	25,0
Tuet ja Avustukset	35 166	40 630	21 920	-46,0
Muut toimintatuotot	21 216	40 000	40 000	0,0
Toimintatuotot	92 977	103 630	90 920	-12,3
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 572 613	-1 624 772	-1 653 959	1,8
Palkat ja palkkiot	-1 244 633	-1 294 641	-1 320 739	2,0
Henkilösivukulut	-327 980	-330 131	-333 220	0,9
Eläkekulut	-282 936	-284 969	-282 901	-0,7
Muut henkilösivukulut	-45 044	-45 162	-50 319	11,4
Palvelujen ostot	-179 013	-227 640	-236 265	3,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-425 038	-457 370	-494 930	8,2
Muut toimintakulut	-34 274	-31 230	-35 030	12,2
Toimintakulut	-2 210 938	-2 341 012	-2 420 184	3,4
Toimintakate	-2 117 961	-2 237 382	-2 329 264	4,1
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-46 732	-28 780	-79 630	176,7
Poistot ja arvonalentumiset	-46 732	-28 780	-79 630	176,7
Tilikauden tulos	-2 164 693	-2 266 162	-2 408 894	6,3
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 164 693	-2 266 162	-2 408 894	6,3

7. Liikuntapalvelut

Salon liikuntapalvelut edistää hyvinvointia, viihtyvyyttä ja elinvoimaa ylläpitämällä liikuntaolosuhteiden toimintaedellytyksiä, tarjoamalla liikunnanohjaus ja -neuvontapalveluja sekä luovuttamalla tiloja liikuntatoimijoiden käyttöön. Liikuntapalveluiden toimintaa ohjaa erityinen liikuntalaki yleisen hyvinvoinnin edistämisestä, olosuhteiden ylläpitämisestä sekä seurayhteistyöstä.

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2024

Tavoitteet

Liikuntapalveluiden keskeisiin tavoitteisiin kuuluu tilojen ja palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen sekä salolaisten liikunnallisen elämäntavan edistäminen tiloja ja palveluja tarjoamalla mahdollisimman laajasti ympäri vuoden. Toimintavuoden 2024 tavoitteita on kaupunkistrategiassa mainitun luontoympäristön matkailumahdollisuuksien parantaminen luontoliikuntaolosuhteita kehittämällä. Kaupunkikuvallisesti keskeisen Salon Urheilupuiston yleissuunnitelman poikkihallinnollinen toteuttaminen myötäilee valtuuston kirjausta Urheilupuiston kehittämisestä. Liikuntaneuvonnan vaikuttavuutta hyvinvoinnin edistäjänä kehitetään uudistamalla neuvontapalvelun toimintamalleja sekä hyödyntämällä sähköisiä ja tietoteknisiä laitteita sekä palvelujärjestelmiä.

Merkittävimmät riskit

Olosuhteiden kehittämiseen ja ylläpitämiseen tarvittavien resurssien huomioimattomuus aiheuttaa tavoitteiden saavuttamisen osalta merkittävimmän riskin. Henkilöstöresurssien ja työpanoksen riittävyys palveluiden uudistamisessa aiheuttaa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen liittyvän riskin.

Liikuntatilojen kunnossapitovelka muodostaa merkittävän sekä taloudellisen että toiminnallisen riskin tulevina vuosina.

Painopisteet

Kaupungin kesäkuussa 2023 hyväksymän strategialinjauksen mukaisesti liikuntapalveluiden painopisteet ovat 2024

1. Palvelusaatavuuden varmistaminen resurssien puitteissa läpi vuoden koko Salon kaupungin alueella
2. Liikunnanohjauksen ja -neuvonnan verkostoyhteistyön toimintamallin uudistaminen, joka mahdollistaa uusien matalan kynnyksen toimintakokeilujen aloittamisen eri puolilla Salon kaupunkia
3. Tiivistämällä kaupungin poikkihallinnollista ja Varsinais-Suomen alueellista yhteistyötä hyvinvoinnin ja liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi
4. Käynnistetään luontoliikuntapalveluiden kehittäminen
5. Toteutetaan poikkihallinnollinen Salon Urheilupuiston yleissuunnitelma

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Liikuntapalveluiden toimintavuoden 2024 käyttömenojen hienoinen kasvu johtuu pääsääntöisesti huoltoleasinghankintojen lisäyksestä, jossa aerobisten kuntosalilaitteiden hankinta ja seniorisalin palvelukokonaisuus ovat kokonaistaloudellisesti kaupungin kannalta perusteltuja siirtoja käyttömenojen puolelle huoltoleasinghankintoina. Toimintavuoden 2024 osalta palveluiden kehitystyö liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi verkostoyhteistyötä laajentamalla edellyttää myös niiden huomioimista yhteistyösopimuksien kustannusvarauksina samoin kuin toimintavuoden tavoitteissa oleva liikuntaneuvonnan kehittämisen tietotekniset hankinnat on lisätty käyttömenojen varauksiin.

Salon Urheilupuiston visiosuunnitelma on merkittävä kaupungin elinvoiman sekä vetovoimaisuuden lisäämiseen tähtäävä ja samalla toiveita sekä visioita yhdeksi kokonaisuudeksi

kokoava suunnitelma. Visiosuunnittelun tarkoitus on laajaa osallistamista hyväksi käyttäen tuottaa kokonaiskuva niistä mahdollisuuksista mitä Salon Urheilupuisto keskeisenä toiminta- ja tapahtuma-alueena voi Salon kaupungille strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi tarjota. Visiosuunnitelma toteuttaminen edellyttää voimakasta poikkihallinnollista yhteistyötä ja yhteensovittamista sekä toiminta- ja tapahtumatarpeiden että niihin liittyvien teknisten tila- ja maankäytöllisten ratkaisujen yhteensovittamiseksi.

Tuloslaskelma, ulkoinen

4500 Liikuntapalvelut	TP 2022	MTA 2023	LTK 2024	Ero%
Toimintatuotot				
Myyntituotot	786 240	850 100	850 100	0,0
Tuot ja Avustukset	21 431	11 820	59 800	405,9
Muut toimintatuotot	212 835	240 250	240 250	0,0
Toimintatuotot	1 020 506	1 102 170	1 150 150	4,4
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 863 727	-1 909 145	-2 023 252	6,0
Palkat ja palkkiot	-1 479 572	-1 478 411	-1 569 229	6,1
Henkilösivukulut	-384 155	-430 734	-454 023	5,4
Eläkekulut	-331 662	-378 341	-394 232	4,2
Muut henkilösivukulut	-52 493	-52 393	-59 791	14,1
Palvelujen ostot	-585 443	-700 710	-721 720	3,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-350 112	-408 800	-453 150	10,8
Avustukset	-172 000	-172 000	-172 000	0,0
Muut toimintakulut	-58 637	-60 700	-107 600	77,3
Toimintakulut	-3 029 918	-3 251 355	-3 477 722	7,0
Toimintakate	-2 009 412	-2 149 185	-2 327 572	8,3
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-453 363	-394 540	-489 810	24,1
Poistot ja arvonalentumiset	-453 363	-394 540	-489 810	24,1
Tilikauden tulos	-2 462 775	-2 543 725	-2 817 382	10,8
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 462 775	-2 543 725	-2 817 382	10,8

8. Kansalaisopisto

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2024

Tavoitteet

- opiskelijoiden jatkuvan oppimisen ja osallisuuden edistäminen
- mielen hyvinvoinnin tukeminen
- kestävä elämäntavan, yhdenvertaisuuden ja monikulttuurisuuden toteutuminen
- laadukkaan ja monipuolisen opintotarjonnan ylläpitäminen ja uudistaminen sekä toteuttaminen hyvin saavutettavana
- opiston erityistehtävien pitkäjänteinen kehittäminen
- yhteistyö ja verkostoituminen opiston toiminnan kannalta merkittävien toimijoiden kanssa
- henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen ja osaamisen kehittäminen

Merkittävimmät riskit

- opiston sivistystehtävän toteuttamisen edellytykset heikkenevät
- vapaan sivistystyön rahoituspohja heikkenee
- kestävyuden vaaliminen ei onnistu, koettu hyvinvointi ei kasva tai jakautuu yhä epätaisemmin

Painopisteet ja keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Tarjonnan saatavuus ja monipuolisuus varmistetaan pedagogisten ratkaisujen jatkuvalla kehittämisellä, järjestämällä toimintaa saavutettavasti toiminta-alueella sekä kohdentamalla tarjontaa eri osallistujaryhmille ja toimimalla yhteistyössä tarjonnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Erityistä huomiota kiinnitetään kansalaistaitojen/perustaitojen vahvistamiseen OKM:n Sivistyksen teemavuoden merkeissä. Jatketaan osaamisperusteisen kurssitarjonnan lisäämistä ja siitä tiedottamista. Taiteen perusopetuksen tuleminen mukaan osaamisperusteisten kurssien joukkoon kasvattaa osallistujien mahdollisuuksia saada suoritusmerkinnät valtakunnalliseen KOSKI -järjestelmään. Hankittu osaaminen saadaan näin näkyväksi ja osallistujien mahdollisuudet hyödyntää sitä laajenevat.

Taiteen perusopetuksen edellytysten turvaaminen kaikilla taiteenaloilla tilanteessa, jossa lasten määrä vähenee, on iso haaste. Ryhmäkokoja on voitava tarkastella tämä tilanne huomioiden. Kaupunkistrategian, hyvinvointisuunnitelmien sekä kulttuurikasvatussuunnitelman ja Lapsiystävällinen kunta -mallin toimenpiteiden nivominen opiston toimintaan ja tavoitteisiin ja koettujen hyvinvointivaikutusten arviointi.

Maahanmuuttajakoulutusten toteuttaminen kysyntää vastaavalla tasolla. Muodollisesti kelpoisten opettajien rekrytointi suomen kielen opetukseen on haaste. Opistolla on erityistehävä lukutaitokoulutuksen sekä aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen järjestämiseksi. Koulutus toteutetaan yhdistämällä aikuisille maahanmuuttajille suunnatun lukutaitokoulutuksen (UMAKO), Aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen ja päättövaiheen (AIPE) opiskelijoiden sekä omaehtoisten kielikurssilaisten ja jatkuvan oppimisen hankkeeseen osallistuvien opiskelijoiden opetustapahtumia. Keskeinen tehtävä on tarjota mahdollisuuksia luku- ja kirjoitustaidon oppimiseen sekä tukea maahanmuuttajien polkuja koulutukseen ja työelämään kielitaitoa kehittämällä. Jatkuvan oppimisen hankkeena kotoutumisajan ylittäneiden maahanmuuttajien kielitaidon ja perustaitojen vahvistamista.

Kurssien rahoitus vaihtelee eri kurssilajien ja koulutustyyppien mukaan. Valtaosa on vapaana sivistystyönä valtionosuudella järjestettävää koulutusta. Valtionosuutta saadaan opiston vapaana sivistystyönä toteutettaviin kursseihin, maahanmuuttajien lukutaitokoulutukseen sekä aikuisten perusopetukseen ja kotoutumissuunnitelman mukaiseen opetukseen ukrainalaisille opiskelijoille. Opetusta järjestetään taito- ja taideaineissa, kielissä, tieto- ja viestintätekniikassa, liikunnassa ja yhteiskunnallisissa aineissa. Vapaan sivistystyön ohella kansalaisopisto järjestää taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaisesti lapsille ja nuorille sekä aikuisille kuudella taiteenalalla: kuvataiteessa, käsityössä, tanssitaiteessa, sanataiteessa ja teatteritaiteessa sekä sirkustaiteessa. Tämä rahoitus sisältyy vapaan sivistystyön valtionosuuteen. Hallituksen päättämät leikkaukset vst valtionosuuksiin tulevat vaikeuttamaan opiston talouden tasapainoa. Valtionosuudella järjestettävän koulutuksen lisäksi opisto toteuttaa myyntipalvelu- ja henkilöstökoulutusta.

Opiston maksutuotot koostuvat kurssimaksuista, myyntituotot sopimusten mukaisista ulkopuolisille sekä kaupungin muille yksiköille myytävistä koulutuksista sekä materiaalimaksuista ja tuet ja avustukset valtionavustuksista sekä mahdollisista erikseen haettavista ja myönnettävistä erityisavustuksista (OPH ja OKM). Kurssimaksuja nostettiin vuoden 2023 syyslukukauden alussa.

Kansalaisopiston henkilökunta käsittää rehtorin, apulaisrehtorin, 1,5 kurssisihteerä, toimistosihteerin, liikuntasuunnittelijan, 9 opettajaa, joista kaksi on suunnittelijaopettajia ja yksi tuntiopettaja sekä määräaikaisen projektisuunnittelijan. Nämä palkat sisältyvät henkilöstösuunnitelmaan. Suurimman osan opiston opetuksesta hoitavat määräaikaiset, kurssien

ajaksi palkattavat tuntiopettajat ja luennoijat, joita on lukuvuodessa yhteensä noin 140. Työsuhteen kesto vaihtelee yhdestä kurssikerrasta koko lukukauden kestäviin kursseihin. Määräaikaisten tuntiopettajien palkkamäärärahat sisältyvät henkilöstösuunnitelmaan. Opisto on myös työssäoppimispaikka useille tutkinto-opiskelijoille sekä siviilipalveluspaikka.

Tuloslaskelma, ulkoinen

4600 Kansalaisopisto	TP 2022	MTA 2023	LTK 2024	Ero%
Toimintatuotot				
Myyntituotot	30 559	14 000	30 250	116,1
Maksutuotot	301 540	320 000	350 000	9,4
Tuet ja Avustukset	80 679	10 860	35 000	222,3
Muut toimintatuotot	257	0	1 500	
Toimintatuotot	413 035	344 860	416 750	20,8
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-1 615 798	-1 439 872	-1 512 220	5,0
Palkat ja palkkiot	-1 309 557	-1 160 419	-1 216 796	4,9
Henkilösivukulut	-306 241	-279 453	-295 424	5,7
Eläkekulut	-261 398	-238 142	-249 064	4,6
Muut henkilösivukulut	-44 843	-41 311	-46 360	12,2
Palvelujen ostot	-166 332	-147 550	-140 600	-4,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-38 815	-37 300	-37 500	0,5
Muut toimintakulut	-35 280	-26 200	-31 150	18,9
Toimintakulut	-1 856 225	-1 650 922	-1 721 470	4,3
Toimintakate	-1 443 190	-1 306 062	-1 304 720	-0,1
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 176	-20 000	-26 660	33,3
Poistot ja arvonalentumiset	-3 176	-20 000	-26 660	33,3
Tilikauden tulos	-1 446 367	-1 326 062	-1 331 380	0,4
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 446 367	-1 326 062	-1 331 380	0,4

9. Vapaa-ajan lautakunta

9.1 Tuloslaskelma, ulkoinen

41 Vapaa-ajan lautakunta	TP 2022	MTA 2023	Raami 2024	LTK 2024	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	872 034	896 100	0	919 350	2,6
Maksutuotot	329 826	336 000	0	370 000	10,1
Tuet ja avustukset	244 523	130 100	0	172 020	32,2
Muut Toimintatuotot	374 873	396 550	1 734 000	385 050	-2,9
Toimintatuotot	1 821 256	1 758 750	1 734 000	1 846 420	5,0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-5 882 015	-5 732 072	0	-6 096 870	6,4
Palkat ja palkkiot	-4 715 962	-4 533 291	0	-4 825 960	6,5
Henkilösivukulut	-1 166 053	-1 198 781	0	-1 270 910	6,0
Eläkekulut	-1 000 762	-1 041 465	0	-1 087 523	4,4
Muut henkilösivukulut	-165 291	-157 316	0	-183 387	16,6
Palvelujen ostot	-1 407 266	-1 601 690	0	-1 703 735	6,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-905 737	-1 008 440	0	-1 108 400	9,9
Avustukset	-332 250	-402 000	0	-432 000	7,5
Muut Toimintakulut	-228 944	-279 150	-9 204 000	-338 408	21,2
Toimintakulut	-8 756 212	-9 023 352	-9 204 000	-9 679 413	7,3
Toimintakate	-6 934 956	-7 264 602	-7 470 000	-7 832 993	7,8
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoituskulut	-1	0	0	0	
Rahoitustuotot ja -kulut	-1	0	0	0	
Vuosikate	-6 934 957	-7 264 602	-7 470 000	-7 832 993	7,8
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-552 682	-547 980	0	-634 830	15,8
Poistot ja arvonalentumiset	-552 682	-547 980	0	-634 830	15,8
Tilikauden tulos	-7 487 639	-7 812 582	-7 470 000	-8 467 823	8,4
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-7 487 639	-7 812 582	-7 470 000	-8 467 823	8,4

9.2 Tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

41 Vapaa-ajan lautakunta	TP 2022	MTA 2023	Raami 2024	LTK 2024	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 032 756	940 100	0	963 350	2,5
Maksutuotot	330 827	336 000	0	370 000	10,1
Tuet ja avustukset	244 523	130 100	0	172 020	32,2
Muut toimintatuotot	507 009	489 280	1 734 000	477 780	-2,4
Toimintatuotot	2 115 115	1 895 480	1 734 000	1 983 150	4,6
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-5 882 015	-5 732 072	0	-6 096 870	6,4
Palkat ja palkkiot	-4 715 962	-4 533 291	0	-4 825 960	6,5
Henkilösivukulut	-1 166 053	-1 198 781	0	-1 270 910	6,0
Eläkekulut	-1 000 762	-1 041 465	0	-1 087 523	4,4
Muut henkilösivukulut	-165 291	-157 316	0	-183 387	16,6
Palvelujen ostot	-2 651 946	-2 839 710	0	-2 897 917	2,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-910 368	-1 008 440	0	-1 108 400	9,9
Avustukset	-332 250	-402 000	0	-432 000	7,5
Muut Toimintakulut	-4 200 547	-4 517 939	-9 204 000	-4 653 317	3,0
Toimintakulut	-13 977 126	-14 500 161	-9 204 000	-15 188 504	4,7
Toimintakate	-11 862 010	-12 604 681	-7 470 000	-13 205 354	4,8
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoituskulut	-1	0	0	0	
Rahoitustuotot ja -kulut	-1	0	0	0	
Vuosikate	-11 862 011	-12 604 681	-7 470 000	-13 205 354	4,8
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-552 682	-547 980	0	-634 830	15,8
Poistot ja arvonalentumiset	-552 682	-547 980	0	-634 830	15,8
Tilikauden tulos	-12 414 693	-13 152 661	-7 470 000	-13 840 184	5,2
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-12 414 693	-13 152 661	-7 470 000	-13 840 184	5,2

10. Investointisuunnitelma 2024-2028

Proj. nro	Selitys	TP 2022 €	MTA 2023 €	Kust.yht. 2024-2028	LTK 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	TS 2027 €	TS 2028 €
	Investointimenot								
10	Korvausinvestoinnit								
	111 KI/Rakennukset								
9251	Jäähallin uudisrakentaminen	0	-300 000	-7 800 000	-3 900 000	-3 900 000	0	0	0
9111	Kokkilan saunarakennusten peruskorjaus	0	0	-50 000	-50 000	0	0	0	0
	111 KI/Rakennukset yhteensä	0	-300 000	-7 850 000	-3 950 000	-3 900 000	0	0	0
	113 KI/Kiinteät rakenteet ja laitteet								
9546	Urheilupuiston pukutilojen edustan ja kenttäalueen esteettömyyden parantaminen	-49 920	0	0	0	0	0	0	0
9547	Urheilupuistoa ympäröivien aitojen ja porttien osittainen uusiminen	0	-100 000	-100 000	0	0	-100 000	0	0
9549	Muurlan liikunta-alueen perusparannus	0	-30 000	-60 000	-60 000	0	0	0	0
9678	Olosuhteiden kehittäminen Perniön Melassuolla	0	0	-350 000	0	-350 000	0	0	0
9679	Uimarantojen kunnostukset	0	-100 000	-250 000	-150 000	-100 000	0	0	0
9695	Urheilupuiston tekonurmikenttä	0	0	-450 000	-450 000	0	0	0	0
9680	Perniön museon asevitriinien uudistaminen	0	0	-32 000	-32 000	0	0	0	0
9681	Ilo-teoksen konservointi ja korjaus	0	0	-24 000	-24 000	0	0	0	0
9578	Halikonlahden esteetön polku	0	0	-100 000	0	0	-100 000	0	0
9613	Moision tekonurmi	0	0	-350 000	0	0	-350 000	0	0
9580	Urheilupuiston kehittäminen	0	0	0	-60 000	0	0	0	0
	113 KI/Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-49 920	-230 000	-1 716 000	-776 000	-450 000	-550 000	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2022 €	MTA 2023 €	Kust.yht. 2024-2028	LTK 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	TS 2027 €	TS 2028 €
	Investointimenot								
	116 KI/Koneet ja kalusto								
9630	Liikuntapalvelujen irtain	-16 961	-50 000	0	0	0	0	0	0
9669	Kuntosalien kilpailuvälineiden ja -laitteiden uusiminen	0	0	-150 000	0	-70 000	-80 000	0	0
9670	Jäähallin irtain omaisuus	0	0	-140 000	0	-140 000	0	0	0
9671	Kiinteistötraktori ulkoliikuntapaikoille	0	-65 000	0	0	0	0	0	0
9672	Ulkojäiden jääkiekkokaukalot	-63 980	-70 000	0	0	0	0	0	0
9673	Taidemuseon näyttelyvalojen uusiminen	-78 900	0	0	0	0	0	0	0
9655	Pääkirjaston osastojen uudistaminen	0	-75 000	0	0	0	0	0	0
9614	Kansalaisopiston luokkien esitystekniikan päivitys	0	0	0	-50 000	0	0	0	0
9615	Huoltokoneiden uusinta	0	0	-30 000	0	-30 000	0	0	0
9616	Jäänhoitokoneiston kylmäkontti	0	0	0	-300 000	0	0	0	0
9617	Jäänhoitokone	0	0	-180 000	0	-180 000	0	0	0
9581	Salohallin kilpakorit	0	0	0	-25 000	0	0	0	0
9582	Perniön liikuntahallin äänentoisto	0	0	-60 000	0	-60 000	0	0	0
9583	Halikon liikuntahallin äänentoisto	0	0	-60 000	0	0	-60 000	0	0
	116 KI/Koneet ja kalusto yhteensä	-159 841	-260 000	-620 000	-375 000	-480 000	-140 000	0	0
	Korvausinvestoinnit yhteensä	-209 761	-790 000	-10 186 000	-5 101 000	-4 830 000	-690 000	0	0
30	Uusinvestoinnit								
	311 UI/Rakennukset								
9181	Museokokoelmien yhteisvarasto	0	-50 000	-100 000	-100 000	0	0	0	0
9187	Esittävän taiteen tila	0	0	-50 000	-50 000	0	0	0	0
	311 UI/Rakennukset yhteensä	0	-50 000	-150 000	-150 000	0	0	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2022 €	MTA 2023 €	Kust.yht. 2024-2028	LTK 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	TS 2027 €	TS 2028 €
	Investointimenot								
	313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet								
9575	Tupurin skeittiparkki	0	0	-250 000	0	0	-250 000	0	0
9576	Lähiliikuntarakentaminen	0	0	-450 000	0	-150 000	-150 000	-150 000	0
9579	Tekojäärata	0	0	-100 000	0	0	0	0	-100 000
	313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	0	0	-800 000	0	-150 000	-400 000	-150 000	-100 000
	316 UI/Koneet ja kalusto								
9612	Tapahtumaol.urheilup.kesk.urh.	0	-140 000	0	0	0	0	0	0
9657	Kansalaisopiston teatteritekniikka	-51 706	0	0	0	0	0	0	0
9677	Kirjastojen automatisointi	-32 557	-80 000	0	0	0	0	0	0
	316 UI/Koneet ja kalusto yhteensä	-84 263	-220 000	0	0	0	0	0	0
	Uusinvestoinnit yhteensä	-84 263	-270 000	-950 000	-150 000	-150 000	-400 000	-150 000	-100 000
	Investointimenot yhteensä	-294 024	-1 060 000	-11 136 000	-5 251 000	-4 980 000	-1 090 000	-150 000	-100 000
	Investointitulot								
10	Korvausinvestoinnit								
	111 KI/Rakennukset								
9251	Jäähallin uudisrakennus	0	0	500 000	0	500 000	0	0	0
	111 KI/Rakennukset	0	0	500 000	0	500 000	0	0	0
	Korvausinvestoinnit yhteensä	0	0	500 000	0	500 000	0	0	0
	Investointitulot yhteensä	0	0	500 000	0	500 000	0	0	0
	Investoinnit, netto	-294 024	-12 558 090	-10 636 000	-5 251 000	-4 480 000	-1 090 000	-150 000	-100 000

11. Investointisuunnitelman 2024-2028 peruste- lut

10 Korvausinvestoinnit

111 KI/Rakennukset

Vapaa-aikapalvelut

9251 Jäähallin uudisrakentaminen (2024-2025)

Jäähalli on rakennettu Urheilupuiston vanhan, vuonna 1976 valmistuneen tekojääradan päälle kattamalla vanha rata-alue liimapuukaarin vuonna 1987. Rakennuksen oheistilat ovat käyttökänsä päässä sekä toiminnallisesti että teknisesti. Uudisrakentaminen on syytä tehdä siten, että erityisesti energiataloudellinen tehokkuus paranee. Uudisrakentamisessa tulee huomioida myös yhtiön jäähalli ja miettiä tilojen käyttö käyttäjien ja yleisön kannalta molempien hallien osalta toiminnallisesti mahdollisimman hyvin.

Jäähallin säänvastaiset ja kantavat rakenteet ovat kaikki alkuperäisiä. Hallin teknistä jäädytystä hoidetaan edelleen aikanaan 70-80 -luvulla tekojäätä palvelleesta rakennusmassan ulkopuolisesta rakennuksesta, jossa sijaitsevat myös jääkoneen huoltotilat.

Jäähallista on vuonna 2020 aikana tehty kattava kuntoarvio, rakenteellinen turvallisuustarkastus sekä tarvekartoitus. Vuonna 2021 on tehty jäähallin hankesuunnitelmaa arkkitehtitoimiston kanssa. Tehtyjen arvioiden ja suunnittelun tuloksena esitetään uuden jäähallin rakentamista vuosina 2024-2025. Uusi jäähalli rakentuu suunnitelman mukaan yhtiön jäähalliin jatkeeksi kohti Karjaskylänkatua ja käynti jäähalliin tapahtuu suoraan Tahkonkadun parkkipaikalta.

Vanhan jäähallin peruskorjaus ja edelleen käyttö jäähallina selvitetään vaikka jäähallin energiatehokkuus ja toiminnallisuus asettaakin nykytiedon valossa merkittäviä haasteita vanhan hallin peruskorjaamiseen. Peruskorjauksen kustannus arvioidaan erikseen arkkitehtisuunnittelun ohella tilahallinnan toimesta.

Valtionavun osalta hanke on AVI:n lausunnossa esitetty kirjattavaksi osaksi Opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntapaikkojen rakentamisen ja peruskorjausten harkinnanvaraista avustamissuunnitelmaa vuosille 2024-2025. Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosien 2024-2027 rahoitussuunnitelman viimeistään marraskuun 2023 aikana. 2024 ja 2025 jäähalli-investoinnin kustannukset tarkentuvat suunnittelupäivityksen yhteydessä ja peruskun-
notusarvioiden yhteydessä myöhemmin 2023.

9111 Kokkilan saunarakennusten peruskorjaus

Kokkilan uimalan saunarakennus, valmistunut 2009, vaatii peruskorjauksen. Rakennusta käytetään ympärivuotisesti todella paljon, kävijämäärä voi olla jopa yli sata henkeä päivän aikana. Erityisen koville rakennus joutuu talviuintikaudella, syksystä kevääseen ulottuvalla ajalla viikoittain toimintaa on kuutena päivänä. Rakennus ei nykyisellä tekniikalla ehdi kuivumaan riittävästi ja tämä vaurioittaa rakennusta. Erityisesti ilmastointia on parannettava ja muutenkin rakennuksen kunto selvitetävä tehden tarvittavat rakenteiden korjaukset. Kaupungin tilahallinta toteuttaa suunnitteluprosessin.

113 KI/Kiinteät rakenteet ja laitteet

Vapaa-aikapalvelut

9547 Urheilupuistoa ympäröivien aitojen ja porttien osittainen uusiminen (2026)

Urheilupuistoa ympäröivä aita on suurimmaksi osaksi vanha, osin varsin huonokuntoinen, epäesteettinen ja osin käyttäjilleen rikkiäisenä vaarallinen. Myös useat aidan porteista ovat rikki ja vinossa eikä portteja ole mahdollista suoristaa. Urheilupuisto on kaupungin keskeinen "käyntikortti" ja alueen liikuntapaikkoja käyttää vuosittain yli miljoona käyttäjä. Investointina esitetään uusittavan Tahkonkadun puoleinen aita jäähallien kohdalta jatkuen perhepuiston puoleiselta reunalta Salohallin takakulmalle johtavalle portille asti. Lisäksi uusia aidassa olevat huolto- ja käyntiportit ja sijoitetaan ne toiminnallisesti järkevästi.

9549 Muurlan liikunta-alueen perusparannus (2024)

Kuntoradan valaistuksen uusiminen sekä pohjan perusparannus tarvittavilta osin.

9678 Olosuhteiden kehittäminen Perniön Melassuolla (2025)

Palloilukentän pinnoitteen uusiminen sekä ympäröinnin kehittäminen (aidat).

9679 Uimarantojen kunnostukset (2024-2025)

Käyttöturvallisuuden parantamiseksi laitureiden sekä hyppytornien uusiminen.

9695 Urheilupuiston tekonurmikenttä (2024)

Lämmitettävän tekonurmikentän pinnan uusiminen kuuden vuoden runsaan käytön jälkeen on välttämätöntä. Vanha tekonurmipinta sijoitetaan uudelleen ja siirtotyö kilpailutetaan Urheilupuiston tekonurmipinnan uusimisen kanssa samassa yhteydessä .

9680 Perniön museon asevitriinien uudistaminen (2024)

Salon historiallinen museo on ammatillisesti hoidettu, valtionosuutta saava museo, joka instituutiona täyttää ampuma-aselaisissa (7.6.2019/724) § 15 määriteltävän asekeräilijän määritelmän. Museolla on hallussaan merkittävät asekoelmat. Ne ovat aikanaan muodostuneet asekeräilijöiden lahjoitusten myötä, eikä museo kartuta asekoelmaa enää aktiivisesti. Kokoelmiin kuuluu Perniön museossa yhteensä teräaseiden (noin 60 kpl erikokoisia ja -aikaisia miekkoja, sapeleita, pistimiä ja tikareita) lisäksi 136 erilaista ampuma-asetta, joista 105 on ollut aikaisemmin esillä näyttelyssä. Aselain uudistumisen myötä aseiden säilyttäminen ja esittäminen on saatettava nykyisen lain vaatimalle tasolle. Vanhat vitriinit ovat 1990-luvun lopulta, eivätkä ne täytä enää nykyvaatimuksia. Asekoelma on arvokas kokonaisuus ja se on suojattava asianmukaisesti museon tiloissa. Salon historiallisen museon asevastaavana toimii kokoelma-amanuenssi Anna Väänänen. Asevastaava edustaa museota sen hallinnassa olevia ampuma- ja teräaseita koskeissa asioissa. Vanhoihin aseisiin erikoistunut asiantuntija, konservaattori Lasse Mattila on tutkinut, inventoinut ja kuntotarkastanut Perniön museon teräasekoelman tulevaa esillepanoa varten 2021. Ampuma-asekoelmaa ovat asiantuntijat käyneet läpi jo aikaisemmin. Nyt kokonaisuudelle tarvitaan lainmukaiset vitriinirakenteet, jonka suunnittelussa on huomioitava museorakennuksen ominaispiirteet ja muu esillä oleva perusnäyttelykokonaisuus. Esitettävät aseet edellyttävät erityisiä rakenne- ja materiaalivaatimuksia muun muassa lukituksen ja murtosuojauksen, kiinnityspisteiden ja valaistuksen suhteen. Samalla vitriinejä on oltava helppoa huoltaa ja siivota. Vitriinirakenteen elinkaari on 15–20 vuotta lainsäädännön muutoksista riippuen. Samalla hankitaan kokoelmassa varastosäilytyksessä oleville aseille lainmukaiset, riittävin turvaluokituksin olevat seinään pultattavat säilytyskaapit. Uudelleen esitettäväksi rakennettu, poikkeuksellisen hieno asekokonaisuus on kiinnostava ja yleisöä houkutteleva museosisältö.

Investoinnista katetaan näyttelyarkkitehtuurin ja vitriinien suunnittelukulut, rakentaminen ja materiaalit, mahdollisten uusien turvallisuusratkaisujen perustamiskulut, aseiden asettelu sekä kiinnitys vitriineihin sekä asekaappien hankinta. Rakentamisessa käytetään hyödyksi myös valtionperinnön turvin 2024 museolle palkattavaa määräaikaista museomestaria sekä kaupungin omia kirvesmiehiä. Lisäksi luvanvaraiset aseet vaativat ajantasaiset aseluvat, joiden kustannukset katetaan investoinnista. Asekokonaisuuden esitystavan sekä säilytysratkaisut hyväksyy Salon poliisi. Lopullinen kokonaisuus ilmoitetaan myös kaupungin käyttämälle vakuutusyhtiölle. Vitriinien uudistamiseen varataan 32 000 euroa.

9681 Ilo-teoksen konservointi ja korjaus (2024)

Salon taidemuseo Veturitalli hallinnoi ja hoitaa Salon kaupungin taidekokoelmaa, jonka osana ovat myös Salon kaupunkikuvaa elävöittävät julkiset veistokset. Pekka Jylhän suuri kokoinen teräsveistos, rantapalloa muistuttava Ilo (2007) sijaitsee Salon Urheilupuiston näköalapaikalla, uimahallin kyljessä ja Salo-hallin naapurina. Teos toimii alueen maamerkinä ja sen kuvaa käytetään laajalti kaupungin viestinnässä. Tuhannet Salo-hallin, uimahallin ja Urheilupuiston käyttäjät näkevät teoksen, se on yksi kaupungin käyntikorteista. Julkisilla teoksilla rakennetaan myös mielikuvaa kaupungista.

Teos on hankittu uimahallin laajennuksen ja peruskorjauksen yhteydessä prosenttitaidehankintana. Sen hankinnan ja asentamisen jälkeen teos on pesty ja puhdistettu kahdesti. Nyt teos vaatii kunnostusta.

Pallon muotoisen teoksen halkaisija on 500 cm. Materiaali on terästä, jonka päällä on maali ja lakka. Teoksen maalipinta on alkanut tuhoutua. Siihen on kolme syytä. Heti asennuksen yhteydessä teokseen on tullut pistemäisiä kolhuja, jotka rikkoneet maalipinnan. Näistä kohdista vesi on päässyt aina teräspinnalle asti ja metalli on alkanut ruostua. Pistemäisiä, ruosteisia reikiä on ympäri palloa, eikä yhden värin korjaus auta. Teos on kokenut myös il-kivaltaa: kävelykorkeudella pallon pinnassa näkyy melko runsaasti raaputusjälkiä. Kolmas syy tuhoutumiselle on teoksen normaali ikääntyminen. Suomen vaihtelevat ilmasto-olosuhteet ja auringon vaikutus näkyvät erityisesti teoksen laella, josta lakka on irronnut levymäisinä kappaleina. Lakan tarkoitus on suojella väripigmenttiä ja kohdista, joista lakka on irronnut, on maali voimakkaasti haalistunut.

Tehtävä korjaus ja huolto on vaativaa ammattityötä. Teoksen kunnostus tehdään taiteilijan ohjeiden mukaisesti. Korjauksen yhteydessä teos irrotetaan jalustaltaan ja kuljetetaan työstettäväksi yritykseen, jolla korjaamiselle parhaat edellytykset. Teos hiotaan hiekkapuhalluksella, jonka jälkeen se maalataan uudelleen. Maalivalinta tehdään taiteilijaa konsultoiden. Tämän jälkeen teos kuljetetaan takaisin uimahallin pihalle ja kiinnitetään jalustaan. Kustannukset muodostuvat teoskuljetuksesta ja -käsittelystä, laitevuokrista sekä puhallus- ja maalaustyöstä. Työ on suoritettava yhtäjaksoisesti, eikä sitä voi jakaa osiin. Kunnostuksella ja huollolla ylläpidetään Salon kaupungin taidekokoelmaa, joka on kaupungin omaisuutta.

Pekka Jylhän Ilo -veistoksen kunnostukseen varataan 24.000 euroa. Hinta perustuu elokuun 2023 hintoihin ja kustannustasoon.

9578 Halikonlahden esteetön polku (2026)

Esteetöntä luontoliikkomista edistävä Halikonlahden luontoreitin ja lintutornien peruskunnostusta.

9613 Moisio tekourmi (2026)

Pallokentän tekourmen uusiminen ja ympäröinnin kehittäminen.

9580 Urheilupuiston kehittäminen (2024)

Urheilupuiston kehittämisen yleissuunnitelma Kaupunkikuvallisesi keskeisen Salon Urheilupuiston yleissuunnitelman poikkihallinnollinen toteuttaminen myötäilee valtuuston kirjausta urheilupuiston kehittämisestä. Puiston yleissuunnitelma on merkittävä kaupungin elinvoiman ja vetovoimaisuuden lisäämiseen tähtäävä ja samalla toiveita sekä visioita yhdeksi kokonaisuudeksi kokoava suunnitelma. Visiosuunnittelun tarkoitus on laajaa osallistamista hyväksikäyttäen tuottaa kokonaiskuva niistä mahdollisuuksista mitä Salon Urheilupuisto keskeisenä toiminta- ja tapahtuma-alueena voi Salon kaupungille strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi tarjota. Visiosuunnitelman toteuttaminen edellyttää voimakasta poikkihallinnollista yhteistyötä ja yhteensovittamista sekä toiminta- ja tapahtumatarpeiden, että niihin liittyvien tila -ja maankäytöllisten ratkaisujen yhteensovittamista.

116 KI/Koneet ja kalusto

Vapaa-aikapalvelut

9669 Kuntosalien kilpailuvälineiden ja -laitteiden uusiminen (2025-2026)

Perttelin kuntosalin kalusteiden uusiminen, vuonna 2025, hinta noin 70.000 euroa. Halikon kuntosalin kalusteiden uusiminen, vuonna 2026, hinta noin 80.000 euroa.

9670 Jäähallin irtain omaisuus (2025)

Vuonna 2024-2025 suunnitelmissa olevaan uuteen jäähalliin hankittava irtaimisto.

9614 Kansalaisopiston luokkien esitystekniikan päivitys (2024)

Kansalaisopiston toimitiloissa (Ylhäistentie 2) olevien luokkatilojen AV-laitteisto koostuu lähinnä Turun AMK:lta ja Armfeltin koululta aikanaan saaduista vanhoista datatykeistä, kaiuttimista ja dokumenttikameroista. Nyt tilanne on kestävä, sillä melkein jokaisessa luokassa tämä laitteisto oireilee vanhuuttaan.

Opettajat ovat syystä harmissaan tapaamisten aikana sattuneista vastoinkäymisistä. Samalla opiskelijoilta jää osittain saamatta se opetus, jonka opettaja on tapaamiseen suunnitellut ja josta he ovat maksaneet. Luokat ovat tekohengityksen ajan pois käytöstä ja kurssitapaamisten siirtäminen luokasta toiseen aiheuttaa oman haasteensa muutenkin kiireises-

sä opistoarjessa. Tavoitteenamme on, että luokkien vanha AV-laittekanta päivitetäisiin kaupungin puitesopimuksen mukaisesti samoilla kosketusnäytöillä, Soundbar-kaiuttimilla ja dokumenttikameroilla, joita Salon lukioonkin on hankittu. Muutostyö tehdään 11 luokkaan. Hyöty uuden sukupolven laitteiston käyttöönotosta on merkittävä: opettajat voivat hyödyntää nykyaikaisen laitteiston tarjoamat opetusmahdollisuudet. Samalla voimme tarjota laadukasta, näkyvämpää ja kuuluvampaa oppimiskokemusta opiskelijoillemme.

9615 Huoltokoneiden uusinta (2025)

Ulkoliikuntapaikoilla käytettävän keräävän ruohonleikkurin (vm.2011) uusiminen. Liikuntapalveluilla on käytössään kolme keräävää ruohonleikkuria nurmikenttien ja niiden reuna-alueiden leikkaamiseen. Koneiden ikäännyttyä niiden huoltokustannukset nousevat merkittävästi ja niiden uusiminen tulisi tehdä vähintään n.10 vuoden välein.

9616 Jäänhoitokoneiston kylmäkontti (2024)

Nykyiset kompressorit lauhduttimiseen ovat käyttöikänsä jo ylittäneet ja niiden toimintavarmuus on epävarma. Kylmäkontti tuottaa molempien jäähallien jäädytykseen tarvittavan jäädytyksen. Uuden kylmäkontin hankinta on välttämätön eikä se voi enää jäädä odottamaan jäähalli-investoinnin toteutumista. Hankinnan yhteydessä huolehditaan että sen mitoitus täyttää tulevaisuudessa tarvittavan kylmätuoton mahdollisimman energiatehokkaasti.

9617 Jäänhoitokone (2025)

Kaasukäyttöisen jäänhoitokoneen (vm.2010) korvaaminen akkukäyttöisellä jäänhoitokoneella. Koneen huoltokustannukset kohonneet merkittävästi, johtuen käyttöiästä.

9581 Salohallin kilpakorit (2024)

Salohalli tarvitaan uudet kilpakorit koripalloon. Nykyiset ovat alkuperäiset eli 25 vuotta vanhat. Vanhoja joudutaan korjaamaan jatkuvasti, on epävarmaa kestääkö pitkään.

9582 Perniön liikuntahallin äänentoisto (2025)

Halli on valmistunut noin 30 vuotta sitten ja siinä on alkuperäinen äänentoisto. Vaaditaan kokonaan uusiminen nykyaikaiseksi.

9583 Halikon liikuntahallin äänentoisto (2026)

Halli on valmistunut noin 30 vuotta sitten ja siinä on alkuperäinen äänentoisto. Vaaditaan kokonaan uusiminen nykyaikaiseksi.

30 Uusinvestoinnit

311 UI/ Rakennukset

Vapaa-aikapalvelut

9181 Museokokoelmien yhteisvarasto: hankesuunnitelma (2024)

Museoiden perustehtävä on tallentaa historiaa, tutkia sitä ja esittää siitä yleisölle mm. näyttelyiden ja erilaisten julkaisujen muodossa koosteita [Museolaki 314/2019 §2 ja §5]. Tallentaminen tapahtuu pääasiassa esinekokoelmaa ja arkistoa kartuttamalla. Salon historiallisella museolla on yhdeksän historiallista, osin rakennusperintö- tai kaavasuojeletua museokohdetta. Näiden lisäksi museo hallinnoi näyttelyiden ja kokoelmien osalta 21 rakennusta sekä kuutta varastotilaa muissa rakennuksissa. Esineistöä on noin 50.000 objektia, valokuvia 17.000 kappaletta ja kirjoja 8.800. Kokonaisuutta hoitaa kolme henkilöä, joista yhden amanuenssin vastuulla on elektroniikkamuseon hoito. Museon toimintaa hankaloittaa suuresti nykyisten kokoelmatilojen hajallaan olo sekä esineistön osin puutteelliset säilytysolosuhteet. Olosuhteista johtuen esineistöä on menetetty ja sitä tuhoutuu koko ajan lisää. SAMU ei tällä hetkellä pysty vastaanottamaan esinelahjoituksia. Tämä on vastoin sekä museon omaa toimintasääntöä, museolakia että museon tärkeintä tehtävää. Asialliset säilytysolosuhteet ovat myös edellytys museoiden valtionosuuden saamiselle. Valtionosuuden vuosittainen vaikutus Salon kaupungille on (2023) 245.269 euroa. Historiallisen museon esineiden koko vaihtelee hyvin pienistä arkeologisista löydöistä aina suuriin ajokaluihin sekä tuotantohistoriallisiin koneisiin ja laitteisiin. Nykytilanteessa kokoelmien hoito, käsittely ja tutkiminen on käytännössä mahdotonta tilahtauden, rakennus-

ten huonosta kunnosta johtuvan vaarallisuuden sekä sisäilmaongelmien vuoksi. Mikäli paikallismuseoverkkoa tulevaisuudessa karsitaan, tarvitaan myös lakkautettavista museoista jäävälle esineistölle varastotilaa. Esineistöjä ei tule museoeettisten sääntöjen mukaan tehdä syystä, että esineistölle löydy säilytystilaa.

Historiallisen museon lisäksi myös taidemuseo Veturitallin kokoelmaa on sijoitettu Veturitalli-rakennuksen ulkopuolelle. Taidekokoelmasta on noin 50 prosenttia sijoitettuna kaupungin eri toimipisteisiin sekä Varhan tiloihin. Nykyiset Veturitallin taidevarastot ovat täynnä ja tilaa vaativia veistoksia on varastoitu muihin tiloihin, joissa niiden käsittely on ahtauden vuoksi vaikeaa ja vaarallista. Huoltotöiden ja peruskorjausten vuoksi kaupungin eri tiloista evakuoitavia teoksia ei pystytä tällä hetkellä ottamaan vastaan ja varastoimaan Veturitallin tiloissa. Osa teoksista on kooltaan niin suuria, etteivät ne edes mahdu olemassa oleviin taidevarastoihin. Kaupungin kiinteistöjen sisäilmaongelmien vuoksi puhdistettavia tai eristettäviä taideteoksia ei tällä hetkellä pystytä käsittelemään asianmukaisesti. Taidemuseo ei pysty noudattamaan tältä osin ammatillisesti ylläpidetyn ja hoidetun museon standardeja. Huonot säilytysolosuhteet vaarantavat kaupungin taidekokoelman turvallisuutta ja säilymistä.

Lisäksi museoilla on tarvetta varastotiloille, joissa säilytetään näyttelyrakennuksessa harvemmin tarvittavia kappaleita, kuten irtoseinäkkeet, jalustat, vitriinilasikot, esiintymislava, teoskuljetuslaatikot, erilaiset nostimet, rakennustelineet, pakkausmateriaalit sekä talven ajaksi kohteista varastoitavat ulkokalusteet.

Uuden, asianmukaisen varastotilan tulee olla turvallinen ja tehokas työskentely-ympäristö museoiden henkilökunnalle: vauriot, hävikki ja työturvallisuusriskit vähenevät ja samalla pystytään pitämään huolta kaupungin omaisuudesta ja toteuttamaan kestävää museotyötä. Salon alueen erittäin rikkaan historian hyödyntäminen strategiatasolla ja kaupungin omaleimaistamisessa on mahdollisuus, joka toistaiseksi on paljolti hyödyntämättä. Työtä tukevat puitteet mahdollistavat jatkossa myös kaupunkikehitystä tukevaa toimintaa.

Yhteisvaraston toteuttamisesta on yhdessä arkkitehdin kanssa laadittu hankesuunnitelmaa vuoden 2023 aikana. Hankesuunnitelmaan on sisällytetty museoiden varastojen ja kohteiden nykytila-arviointi, museopalveluiden tarpeet (tilojen tekniset ominaisuudet ja neliömäärät), alustava tilaohjelma ja kaupungin omistamien jo olemassa olevien tilojen kartoitus. Hankesuunnitelmaa laadittaessa Salon kaupungilla ei ollut osoittaa tarkoitukseen sopivia kiinteistöjä. Vuokratilojen osalta epätavallisen pitkä tavoiteikätyö tekee vuokraamisesta taloudellisesti kannattamattoman. Arvioiden ja suunnittelun tuloksena hankesuunnitelmassa esitetään tilatarpeiden ratkaisuksi uudisrakennusta.

Uudisrakennusvaihtoehtoa puoltavat monet reunaehdot. Selkeimmät ovat erityisen pitkä tekninen käyttöikätaavoite: 200 vuotta tai enemmän, tilojen jakautuminen toiminnallisesti useaan toiminnalliseen ja olosuhteiltaan vaihtelevaan vyöhykkeeseen, tiiveysvaatimukset sekä pitkäikäisen rakennuksen ylläpitokustannusten minimointi mm. rakennuspaikan sijoituksessa sekä teknisissä ratkaisuissa. Rakennuksen toteutuksessa ja sijoituksessa tulee myös huomioida varastotilan laajentaminen vuosien tai vuosikymmenien päästä.

Koska hankesuunnitelmatyö on edelleen kesken vuoden 2024 investointeja valmisteltaessa, paikkaa uudelle varastolle ei ole vielä ehditty tarkasti määrittää. Sijaintipaikan tulee olla saavutettava ja työekonomisen sekä maaperäolosuhteiltaan mahdollisimman vakaa tulvimisvaara ja pohjaolosuhteet huomioiden. Kaupungilla on olemassa valmiiksi kaavoitettuja teollisuustontteja, joiden soveltuvuutta Museovarastolle hankesuunnittelun aikana tarkastellaan. Sijaintipaikkaa valittaessa huomioidaan myös EU-investointien mahdollisuus. Valtionavun saamiseksi hanke tulee saada osaksi Opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuritilojen rakentamisen ja peruskorjausten harkinnanvaraisen avustamisen rahoitussuunnitelmaa. Hakemus valmistellaan vuoden 2024 aikana, päätöksentekoon se voi edetä 2025. Rakentaminen tulee aloittaa avustuksen myöntövuonna.

9187 Esittävän taiteen tila

Lautakunta ehdottaa talousarvioon määrärahaa vuodelle 2024 esittävän taiteen tilan suunnitteluun yhteensä 50 000 euroa. Salosta puuttuu esittävän taiteen tila, jossa voisivat toimia esittävän taiteen lisäksi kansalaisopisto, musiikkiopisto, nuorisotila, toimisto- ja koustiloja yms. tutkitun tarpeen mukaan. Tilan sijaintina olisi kaupungin keskusta-alue.

313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet

Vapaa-aikapalvelut

9575 Tupurin skeittiparkki (2026)

Tupurin huonokuntoisten skeittialueiden perusparannus

9576 Lähiliikuntarakentaminen (2025-2027)

Ulkoliikuntaedellytysten kehittämiseksi ulkokuntosalien rakentaminen toimivien kuntoilureitistöjen yhteyteen. Kuntoportaat on yksi suoritusrakennelma luontoliikkumisen kokonaisuudessa. Kuntoportaiden sijoittumisesta ja myös rakentamisesta tarkennetut koko- ja pituusvaatimukset realisoituvat yleensä vasta kun portaiden kohde ja perustuksien rakenteiden vaatimukset selkenevät.

9579 Tekojäärata (2028)

Tekojääradan hankesuunnittelu, joka perustuu yleissuunnitelmaan Urheilupuiston kehittämisestä.

12. Liitteet

12.1 Toimintatietokortit

4001 Vapaa-ajanpalvelujen hallinto

Toiminta	TP 2022	MTA 2023	LTK 2024
Vapaa-aika lautakunta			
Kokoukset	9	10	11
Käsitellyt asiat	89	105	90
Kulut €	22 727	22 160	23 061
€/käsitelty asia	255	211	256
€/kokous	2 525	2 216	2 096
Vapaa-ajan palvelujen hallinto			
Kulut €	69 140	73 980	75 332
Vakituista henkilöstöä		0,3	0,3
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 alkaen			
Kulut €		2 280	600
Vapaa-ajanpalvelujen hallinto yhteensä			
Tuotot €	0	0	0
Kulut €	91 867	98 420	98 393
Netto €	-91 867	-98 420	-98 393

4004 Kulttuuripalvelut

Toiminta	TP 2022	MTA 2023	LTK 2024
Osaston hallinto			
Kulut €	24 118	38 000	141 509
Infotietona varhe- ja eläkemenoperust. eläke- vak.maksukulut, päättyy 2022			
Kulut €	16 231		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 alkaen			
Kulut €		33 880	37 730
Myönnetyt toimintatuet ja avustukset			
Kulut €	160 250	230 000	260 000
Yleiset kulttuuripalvelut:			
Kulttuuritapahtumat ja -tilaisuudet			
Tapahtumat ja tilaisuudet	351	200	400
Kävijämäärä	41 722	40 000	55 000
Kulut €	247 318	503 320	304 387
€/tapahtumat, tilaisuudet	705	2 517	761
€/kävijä	5,93	12,58	5,53
Vakinaista henkilöstöä	2	2	3
Tuotot €	3 216	5 920	5 000
€/asukas	4,79	9,75	5,90
Museopalvelut:			
Taidemuseopalvelut			
Kävijämäärä	24 680	25 000	25 000
Aukiolopäivät	264	245	260
Näyttely ja yleisötyö €	459 146	421 642	314 040
Taidekokoelmatyö €		90 325	140 329
Museoinfra €, josta			
Kiinteistömenot €	134 288	145 150	174 770
Markkinointi ja viestintä €	34 044	30 150	28 000
Ansaattu näkyvyys*	726 805	390 000	400 000
Vakinaista henkilöstöä	5	5	5

Toiminta	TP 2022	MTA 2023	LTK 2024
Kulut €	706 642	707 244	749 547
€/kävijä	28,63	28,29	29,98
€/asukas	13,69	13,71	14,53
Tuotot €	227 331	169 200	131 300
€/kävijä	9,21	6,77	5,25
€/asukas	13,69	13,71	14,53
Taidekokoelmatyö			
Kulut €	91 314		
Kokoelman teosmäärä (sis. luonnokset)	2 485	2 460	2 490
Kokoelmasta kunnan tiloissa esillä	52 %	54 %	52 %
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1
€/asukas	1,75	0,00	0,00
Samu, tuotanto- ja kulttuurihistorialliset museopalvelut			
Kävijämäärä	15 948	12 000	14 000
Aukiolopäivät (laskentatavan muutos 2021)	163	206	200
Näyttely ja yleisötyö €	149 543	349 204	331 470
Kokoelmatyö €		3 800	3 800
Museoinfra €, josta			
Kiinteistömenot	146 400	147 830	156 610
Markkinointi ja viestintä	15 795	20 650	14 500
Ansaittu näkyvyys	37 880	36 000	37 000
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2
Kulut €	568 621	547 734	671 049
€/kävijä	35,65	45,64	47,93
€/asukas	11,02	10,62	13,00
Tuotot €	64 891	31 060	52 300
€/kävijä	4,07	2,59	3,74
€/asukas	1,26	0,60	1,01
Kokoelmien kokonaismäärä, josta	75 328	74 000	75 328
luetteloidut esineet ja valokuvat	40 524	43 400	41 000
Digitoidut esineet ja valokuvat	35 626	28 150	36 926
Kulut €	19 181		
Vakinaista henkilöstöä	1		1
Museot yhteiset			
Tuotot €	168	1 910	0
Henkilöstökulut	107 557		112 258
Palvelut, aineet, tarvikkeet ja tavarat ja muut toimintakulut	4 150		10 440
Kulut €	111 707	130 715	125 658
Kulttuuripalvelut yhteensä			
Tuotot €	295 606	208 090	188 600
Kulut €	1 818 656	1 960 893	2 289 880
Netto €	-1 523 050	-1 752 803	-2 101 280
Netto €/asukas	-29,52	-33,97	-40,72

4100 Kirjastopalvelut

Toiminta	TP 2022	MTA 2023	LTK 2024
Osaston hallinto			
Kulut €	181 567	211 659	252 894
Vakinaista henkilöstöä	3	3	3
Infotietona varhe- ja eläkemenoperust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022			
Kulut €	77 589		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 alkaen			
Kulut €		61 230	52 960

Toiminta	TP 2022	MTA 2023	LTK 2024
Pääkirjasto			
Kokoelmat	214 605	240 000	240 000
Tapahtumat, kirjailijavierailut	37	25	25
Näyttelyt	17	20	20
Ryhmäkäynnit, tiedonhaun opetus jne. kerrat	92	80	80
Ryhmäkäynnit, tiedonhaun opetus jne. osallistujat	1 496	860	860
Kulut €	1 764 287	1 831 126	1 837 346
Lainat	415 953	500 000	500 000
€/laina	4,24	3,66	3,67
Käynnit	83 255	239 000	239 000
€/käynti	21,19	7,66	7,69
Vakinaista henkilöstöä	20	21	21
Tuotot €	93 057	103 710	91 000
Lähikirjastot			
Kokoelmat	179 476	183 325	183 325
Tapahtumat, kirjailijavierailut	84	80	80
Näyttelyt	31	55	55
Ryhmäkäynnit, tiedonhaun opetus jne. kerrat	89	240	240
Ryhmäkäynnit, tiedonhaun opetus jne. osallistujat	1 427	1 600	1 600
Kulut €	950 746	1 003 799	1 016 496
Lainat	183 069	350 000	350 000
€/laina	5,19	2,87	2,90
Käynnit	164 131	200 000	200 000
€/käynti	5,79	5,02	5,08
Vakinaista henkilöstöä	11	11	11
Kirjastoautot			
Kokoelmat	23 578	24 175	24 175
Kulut €	167 254	159 598	165 672
Lainat	107 664	100 000	100 000
€/laina	1,55	1,60	1,66
Käynnit	41 386	60 000	60 000
€/käynti	4,04	2,66	2,76
Vakinaista henkilöstöä	3	3	3
Kirjastopalvelut yhteensä			
Tuotot €	93 057	103 710	91 000
Kulut €	3 063 854	3 267 412	3 325 368
Netto €	-2 970 797	-3 163 702	-3 234 368

4500 Liikuntapalvelut

Toiminta	TP 2022	MTA 2023	LTK 2024
Osaston hallinto			
Kulut €	252 087	276 122	283 883
Vakinaista henkilöstöä	5	5	5
Tuotot €	350	0	
Infotietona varhe- ja eläkemenoperust. eläke- vak.maksukulut, päättyy 2022			
Kulut €	83 941		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 alkaen			
Kulut €		123 790	121 030
Myönnetyt toimintatuet			
Seuroja ja järjestöjä	112	114	112
Tuettuja seuroja kpl	72	65	70
Harjoituskertoja	252 456	252 456	252 500
Kulut €	123 329	123 500	122 000
€/ tuettu seura	1 713	1 900	1 743
€/asukas	2,39	2,39	2,36

Toiminta	TP 2022	MTA 2023	LTK 2024
Ulkoliikuntapaikat			
Liikuntapaikkoja kpl kesäkaudella 1.4-31.10	114	114	116
Liikuntapaikkoja kpl talvikaudella 1.11-31.3	45	45	43
Oman toiminnan kulut €	870 086	846 059	870 000
Ostopalvelujen kulut €	348 924	393 740	382 231
Kulut yhteensä €	1 219 010	1 239 799	1 252 231
kesäkausi €	531 274	541 982	540 000
talvikausi €	676 169	662 423	712 231
€/kesäliikuntapaikka	4 660	4 754	4 655
€/talviliikuntapaikka	15 026	14 721	16 564
Vakinaista henkilöstöä	10,0	10	10
€/asukas	23,62	24,03	24,27
Tuotot €	33 799	21 620	9 800
Jäähallit			
Aukiolotunnit (ei sis. halliyhtiön tunteja)	3 393	3 393	3 393
Kulut € (sis. halliyhtiön kuluja)	377 968	376 371	377 833
Kaupungin jäähallin kulut	210 442	191 795	
€/aukiolotunti	62,02	56,53	0,00
Varausaste %	92 %	90 %	90 %
Vakinaista henkilöstöä	3	3	3
Tuotot €	106 355	106 800	106 800
Uimahalli			
Aukiolotunnit vuodessa	3 722	3 722	3 722
Kävijämäärä	178 588	220 000	220 000
Kulut €	1 639 739	1 723 179	1 734 677
€/aukiolotunti	441	463	466
€/asiakas	9,18	7,83	7,88
Vakinaista henkilöstöä	11	11	10
Tuotot €	502 057	562 800	562 800
Saunalliset uimarannat			
Aukiolotunnit	6	7	7
Kulut €	2737	3 100	3 100
€/aukiolotunti	152 221	178 360	178 950
	55,62	57,54	57,73
Uimapaikat			
Kulut €	8	8	8
€/uimaranta	12 745	4 000	13 000
	1 593	500	1 625
Tuotot €	74 446	58 300	58 300
Liikuntahallit ja kuntosalit:			
Aukiolotunnit vuodessa	23 000	23 000	23 000
Kulut €	1 446 232	1 525 348	1 642 282
€/aukiolotunti	62,88	66,32	71,40
Vakinaista henkilöstöä	3	3	3
Varausaste %	80 %	90 %	90 %
Tuotot €	185 078	208 950	189 850
Valvomattomat kuntosalit			
Kulut €	7	7	8
€/kuntosali	277 672	265 060	275 000
	39 667	37 866	34 375
Tuotot €	86 206	65 900	85 000
Koulujen salit			
Aukiolotunnit/vuosi	23	24	24
Kulut €	54 400	56 765	56 500
€/aukiolotunti	696 043	692 930	709 120
Varausaste%, illat ja viikonloput	12,79	12,21	12,55
Vakinaista henkilöstöä	80	80 %	80 %
	0	0	0
Tuotot €	78 254	64 450	64 450

Toiminta	TP 2022	MTA 2023	LTK 2024
Ohjattu liikuntatoiminta			
Oman toiminnan kulut €	286 510	299 286	371 486
Ostopalvelujen kulut €	98 583	110 220	118 230
Kulut yhteensä €	385 093	409 506	489 716
Asiakkaita	46 102	68 000	65 000
Ryhmiä	440	440	440
€/asiakas	8,35	6,02	7,53
€/ryhmä	875	931	1 113
Vakinaista henkilöstöä	5	6	6
Määräaikaista henkilöstöä (henkilötyövuosina)	1,0	1,5	2
Tuotot €	121 033	150 000	209 800
Liikuntapalvelut yhteensä			
Tuotot €	1 187 578	1 238 820	1 286 800
Kulut €	6 582 139	6 937 965	7 199 722
Netto €	-5 394 561	-5 699 145	-5 912 922

4600 Kansalaisopisto

Toiminta	TP 2022	MTA 2023	LTK 2024
Infotietona varhe- ja eläkemenoperust. eläke- vak.maksukulut, päättyy 2022			
Kulut €	48 720		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 alkaen			
Kulut €		38 550	37 220
Opiskelijat	4651	4 800	4 600
Kulut €	2 149 778	1 961 859	2 005 472
€/opiskelija	462	409	436
Opetustunnit	20514	22 900	20 000
€/opetustunti	104,80	85,67	100,27
Kurssilaisia	9012	10 000	9 300
€/kurssilainen	239	196	216
Taiteen perusopetus			
opiskelijoita	591	420	430
kursseja	54	76	70
Opetushenkilöstöä (päätoimiset)	10	10	10
Hallinto henkilöstö (rehtorit ja kanslistit)	14,5	4,5	4,5
Tuotot €	442 044	329 860	370 750
Netto €/asukas	33,10	31,63	31,68
Maahanmuuttajakoulutus			
Opiskelijat (netto)	256	230	275
Kulut €	270 832	235 062	269 669
€/opiskelija	1 058	1 022	981
Opetustunnit	3026	3 060	2 900
€/opetustunti	90	77	93
Kurssilaiset (brutto)	755	700	660
Tuotot €	96 832	15 000	46 000
Netto €	174 000	220 062	223 669
Netto €/asukas	3,37	4,26	4,33
Kansalaisopisto yhteensä			
Tuotot €	538 875	344 860	416 750
Kulut €	2 420 610	2 235 471	2 275 141
Netto €	-1 881 735	-1 890 611	-1 858 391
Netto €/asukas	-36,49	-36,64	-36,02